

ÅRSRAPPORT 2023

UiT Norges arktiske universitet

Utkast til universitetsstyrets møte 6.3.2024

I.	ÅRSMELDING FOR STYRET VED UiT NORGES ARKTISKE UNIVERSITET	2
II.	INTRODUKSJON AV VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL.....	5
III.	ÅRETS AKTIVITET OG RESULTATER	8
3.1	RESULTATRAPPORTERING PÅ MÅL OG STYRINGSPARAMETERE I UTVIKLINGSAVTALEN 2022-2026	8
	<i>Mål 1 – Internasjonalt fremragende på kunnskap og kompetanse om og for Arktis og nordområdene...</i>	<i>9</i>
	<i>Mål 2 – Nyskapende, demokratiske og bærekraftige løsninger på store samfunnsutfordringer.....</i>	<i>20</i>
	<i>Mål 3 – Utvikle studenter og ansattes kompetanse og talent, med mangfold som drivkraft og ressurs</i>	<i>26</i>
3.2	MIDLER TILDELT OVER ANDRE KAPITLER.....	32
3.2.1	Tildelte midler til rammeplanutvalg for lærerutdanningene i 2023.....	32
3.2.2	Omfordeling av studieplasser for flyktninger som følge av krigen i Ukraina	33
3.2.3	Kompetanseutvikling og studietilbud i Øst-Finnmark.....	33
IV.	STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN	36
4.1	RAPPORTERING OM STYRING OG KONTROLL	36
4.1.1	Overordnet vurdering av tilstanden for styring og kontroll.....	36
4.2	RAPPORTERING PÅ ANDRE FORUTSETNINGER OG KRAV	39
4.2.1	Samfunnssikkerhet, beredskap, informasjonssikkerhet og personvern	39
4.2.2	Avsetninger	40
4.2.3	Effektivisering av konsulentbruken	40
4.2.4	Læringer og studenter.....	40
4.2.5	Muligheter for desentralisert arbeid	40
4.2.6	Lønns- og arbeidsvilkår	41
4.2.7	Medbestemmelse og partssamarbeidet ved UiT 2023.....	41
4.2.8	Likestilling og mangfold.....	41
4.2.9	Arbeidet med norsk språk.....	42
4.2.10	Større byggeprosjekter.....	42
4.2.11	Klima og miljø.....	43
V.	VURDERING AV FREMTIDSUTSIKTER	45
5.1	ÅRSPLAN FOR 2024.....	45
5.3	OVERORDNET RISIKOVURDERING	48
VI	ÅRSREGNSKAP 2023.....	50
6.1	LEDELSESKOMMENTARER	50
6.2	ÅRSREGNSKAP FOR 2023 (VEDLEGG)	54

I. ÅRSMELDING FOR STYRET VED UiT NORGES ARKTISKE UNIVERSITET

Styrets beretning

Styrets viktigste enkeltsak i 2023 har vært arbeidet med fornyelse og omstilling av UiTs studie- og emneportefølje. Etter en meget grundig og omfattende prosess vedtok universitetsstyret i desember 2023 nye rammer for de disiplinfaglige utdanningene, og har i styremøte 8.2.24 (sak S4/24) vedtatt en samlet porteføljeutviklingsplan. Styret mener at dette vil bidra til at UiT treffer langsiktige kunnskaps- og kompetansebehov – ikke minst i den nordligste landsdelen. I tillegg skal planen bidra til at de ressursene UiT bruker på sine utdanninger blir bedre avstemt med de forventede økonomiske rammene og andre kjerneoppgaver for universitetet.

Oppfølgingen av styrets vedtak vil kreve et stort implementeringsarbeid og styret har lagt til rette for dette ved bl.a. å bevilge betydelige midler til omstilling og utviklingsarbeid i budsjettet for 2024. Styret er forberedt på at det også for de kommende årene må prioriteres midler til dette, og har lagt opp til at det årlig vil bli foretatt løpende revisjoner av studieporteføljen.

Styret har merket seg de tydelige signalene fra departementet angående prioritering og intern omfordeling av midler til studieplasser på utdanninger innenfor fagområder der etterspørselen etter kompetanse er stor, og har i 2023 og i budsjettet for 2024 prioritert midler innenfor UiTs ramme for å støtte opp under kapasitetsøkningen på medisin og videreføring av opptakskapasitet på andre helsefaglige utdanninger som de siste årene har vært finansiert gjennom midler fra utdanningsløftet.

UiT har hatt en positiv utvikling i konkurransen om forskningsmidler fra EU. Innenfor programmet ERC-synergi ledet UiT to av fem norske prosjekter som fikk støtte i tildelingsrunden for 2023. Prosjektene DELTA-LANG (The Delta of Language) og i2B (Into the Blue – Resolving past Arctic greenhouse climate) får henholdsvis 12,5 og 10 millioner EURO i støtte, og er faglig sett eksempler på hvordan forskningsmiljøer på UiT arbeider i internasjonalt fremragende nettverk for å løse store samfunnsutfordringer knyttet til global helse og klimaendringer. UiT har den høyeste innvilgelsesraten av norske universitet i Horisont Europa i perioden 2021-23 (28,6 %).

Styret er samtidig opptatt av at flere forskningsmiljø ved UiT må hevde seg bedre på så vel nasjonale som internasjonale konkurransearenaer og at det fortsatt er en vei å gå før institusjonen når sine ambisiøse mål om flere konkurransedyktige toppforskningsmiljø og en større andel eksterne finansiering (25%). Styret har tidligere i sin periode innført et nytt internt virkemiddelapparat (UiT Talent) som skal fremme økt ekstern finansiering, og har også lagt opp til at dette blir sentralt i arbeidet med ny budsjettmodell (se nedenfor).

UiT fikk i tildelingsbrevet for 2023 en ny utviklingsavtale. I samsvar med innspill fra UiT er målene i utviklingsavtalen nært knyttet til mål og prioriteringer universitetsstyret i 2022 fastsatte som del av strategien for perioden 2022 – 2030. I den interne virksomhetsstyringen ved institusjonen har styret i 2023 fulgt opp strategien og utviklingsavtalen gjennom å fastsette strategiske langtidsplaner for hver av grunnenhetene ved UiT.

Styret har i 2023 fortsatt sitt langsiktige arbeid med å forbedre og utvikle økonomistyringen på UiT og har lagt opp til at det i 2024 skal vedtas en ny budsjettmodell for institusjonen. Den nye modellen skal være tilpasset sentrale mål i UiTs strategi og utviklingsavtale, og legge til rette for tydelige prioriteringer i årene som kommer. Modellen skal også være tilpasset den nye budsjettfordelingsmodellen for UH-sektoren.

I samsvar med lovbestemmelser og føringer gitt i tildelingsbrevet har styret i 2023 vedtatt et utvidet sikkerhetssystem. Systemet bygger videre på UiTs tidligere system for informasjonssikkerhet og personvern, men omfatter også håndteringen av regelverk om eksportkontroll og bestemmelsene i sikkerhetsloven. I det vedtatte budsjettet for 2024 har universitetsstyret igjen prioritert tildelinger til fortsatt satsing på økt informasjonssikkerhet.

Styret behandler hvert år en rekke rapporter om ulike sider ved virksomheten og tilsynsordninger ved UiT. I 2023 har styret blant annet behandlet en større melding om utdanningsvirksomheten og en rapport fra studentombudet. Utdanningsmeldingen inngår i universitetets kvalitetssystem og styret er tilfreds med at NOKUT i april 2023 godkjente det systematiske kvalitetsarbeidet ved UiT etter sitt tilsyn høsten 2022. I samband med behandlingen av årsrapporten fra studentombudet har styret understreket betydningen av en velfungerende studentombudsordning.

Som tilsettingsorgan har styret i 2023 bl.a. foretatt tilsetting av ny prorektor for forskning, Jan-Gunnar Winther.

Etter at regjeringen i 2022 valgte å avbryte forprosjektet for det ferdig prosjekterte universitetsmuseet i Tromsø fikk UiT og Statsbygg i mars 2023 oppdrag fra Kunnskapsdepartementet om å lage en ny konseptvalgutredning. Dette arbeidet har vært høyt prioritert og 15.1.2024 ble den ferdigstilte KVV-en oversendt Kunnskapsdepartementet. Hovedkonklusjonen er at de prosjektutløsende behovene for nye magasiner og utstillingslokaler søkes løst gjennom bygging av et nytt museum i sentrum av Tromsø på den tomten staten har inngått kjøpsavtale for – til en betydelig redusert pris sammenlignet med det tidligere prosjekterte museumsbygget. Styret ser frem til regjeringens behandling av rapporten, og har forventninger om at en byggesak som har vært utredet siden 2007 nå endelig vil finne sin løsning.

Styret ved UiT har i 2023 avholdt totalt 9 ordinære styremøter (4 fysiske og 5 digitale). Til sammen er 33 saker behandlet (inkludert orienteringssaker).

Tromsø, 6.3.2024

Marianne Elisabeth Johnsen
Styreleder

Aili Keskitalo

Anders Malmberg

Tone Osnes

Ketil Zachariassen

Miriam Kristine Karlsen

Christian Chrømer

Maria Hammer

Victor Zimmer

Rolf Anker Ims

Karoline Sveen

II. INTRODUKSJON AV VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL

UiT Norges arktiske universitet (UiT) har i mer enn 50 år vært Nord-Norges fremste utdannings-institusjon, og er et av Norges fire opprinnelige breddeuniversiteter.

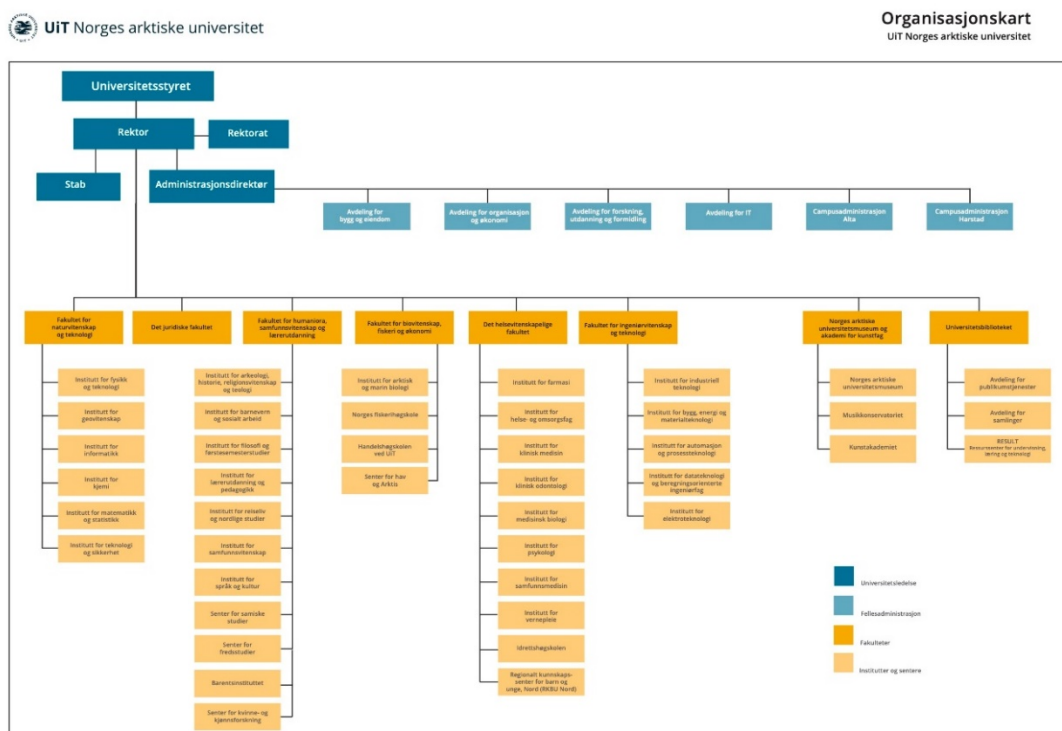
UiT har et bredt samarbeid med samfunns- og næringsliv i hele landsdelen, og har som ambisjon å være ledende på kunnskap og kompetanse om og for Arktis og nordområdene.

UiT er til stede ved 11 campuser og studiesteder mellom Mo i Rana og Kirkenes på fastlandet, samt på Svalbard.

Figur 1 Oversikt over campuser og studiesteder ved UiT.

Organisering

UiT er underlagt Kunnskapsdepartementet. Universitetsstyret er UiTs øverste organ, og har etter universitets- og høyskoleloven ansvar for at den faglige virksomheten holder høy kvalitet og for at institusjonen drives effektivt og i samsvar med gjeldende lover og regler.

Figur 2 Organisasjonskart for UiT

UiT har enhetlig ledelse. Det innebærer at ekstern styreleder samt tilsatt rektor har ansvar for UiTs samlede faglige og administrative virksomhet. Universitetsledelsen består av rektor, to prorektorer med ansvar for henholdsvis utdanning og forskning og utvikling, samt viserektorer for Sør-Troms/Nordland og Nord-Troms/Finnmark, administrasjonsdirektør og stabsdirektør.

Samfunnsoppdraget

UiT Norges arktiske universitet er et internasjonalt ledende breddeuniversitet som bidrar til utvikling regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Vår visjon er å være en drivkraft i nord.

UiTs samfunnsoppdrag er å gi forskningsbasert utdanning av høy kvalitet og utføre kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning i hele spennet fra det grunnleggende til det anvendte på høyt internasjonalt nivå.

Strategi og satsingsområder

UiTs virksomhetsmål defineres i strategien «**Eallju – Drivkraft i nord**» ([UiTs strategi 2022–2030 | UiT](#)), som gjelder for perioden 2022–2030.

Strategien peker ut tre innsatsområder for universitetet:

- Arktis og nordområdene
- De store samfunnsutfordringene
- Talentutvikling og mangfold

Knyttet til de respektive innsatsområdene har UiT som ambisjon å:

- være internasjonalt ledende på kunnskap og kompetanse om og for Arktis og nordområdene
- bidra til nyskapende, demokratiske og bærekraftige løsninger på store samfunnsutfordringer
- være et arnested for utvikling av studenter og ansattes kompetanse og talent, med mangfold som drivkraft og ressurs

Det nordsamiske begrepet *eallju*, som betyr arbeidsiver, setter tonen for drivkraften i UiT. Sammen med studenter, ansatte og samfunnet ellers, skal vi utnytte vår beliggenhet i Nord-Norge og Sápmi, vår faglige bredde og tverrfaglige fortrinn til å forme framtiden.

Nøkkeltall

Høsten 2023 var det registrert 16 572 ordinære studenter ved UiT. Det er omtrent 5 % færre nye, møtte studenter enn i 2022, og sammenlignbart med tall fra før koronapandemien.

Antall ansatte i 2023 utgjorde i alt 3795 årsverk. Disse fordeler seg på 1448 årsverk i tekniske og administrative stillinger og 2347 i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger. 55,3 % av alle årsverk og 59,4 % av alle studenter er kvinner. Kvinner utgjør 52,5% av ansatte i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger og 59,7% av ansatte i tekniske og administrative stillinger.

Tabell 1. Nøkkeltall for UiT 2020-2023. Kilde: Database for statistikk om høyere utdanning – DBH (hkdir.no)

	2020	2021	2022	2023
<i>Studenter totalt</i>	17 124	17 808	17 510	16 572
<i>Doktorgrader</i>	117	132	121	118
<i>Førstevalgsøkere i samordna opptak</i>	9 823	9 656	7 922	8 476
<i>Utvexlingsstudenter (inn- og utreise)</i>	394	479	860	975
<i>Årsverk</i>	3 725	3 776	3 866	3 795
<i>Total tildeling fra KD og andre departementer (mill. kroner)</i>	3 488	3 649	3 711	4 055
<i>Driftsinntekter (mill. kroner)</i>	4 412	4 587	4 637	5 006

Mer statistikk om UiT er tilgjengelig i [Database for statistikk om høgre utdanning - DBH](#)

UiT Norges arktiske universitet

Vedtatt opprettet 28. mars 1968 og siden slått sammen med Tromsø museum og høgskolene i Finnmark, Harstad, Narvik og Tromsø.

Styreleder er Marianne Elisabeth Johnsen. Rektor er Dag Rune Olsen.

III. ÅRETS AKTIVITET OG RESULTATER

3.1 Resultatrapportering på mål og styringsparametere i utviklingsavtalen 2022-2026

For 2023 gjelder følgende overordnede og langsiktige sektormål for universiteter og høyskoler:

1. Høy kvalitet i utdanning og forskning
  2. Bærekraftig samfunnsutvikling, velferd og innovasjon
- God tilgang til utdanning, forskning og kompetanse i hele landet

UiTs strategi *Eallju - Drivkraft i nord* ([UiTs strategi 2022–2030 | UiT](#)) bidrar til å sette retning og gi forankring for mer spesifikke tiltak og økonomiske prioriteringer. Strategien har tre overordnede innsatsområder som samlet sett bidrar til at sektormålene nås:

- **Arktis og nordområdene:** UiT skal være internasjonalt ledende på kunnskap og kompetanse om og for Arktis og nordområdene.

Vi skal være fremst i å forstå natur- og samfunnsendringer i Arktis og nordområdene, og effekten av dem. Vi skal være et attraktivt studiested som verdsetter og utnytter nærhet mellom fag, folk og praksis. Vi skal oversette utfordringer og muligheter i nordområdene til faglige spørsmål, og utforske dem i samarbeid.

- **De store samfunnsutfordringene:** UiT skal bidra til nyskapende, demokratiske og bærekraftige løsninger på store samfunnsutfordringer.

Vi skal ta ansvar for grunnleggende forskning på fagområdene våre og bidra til det globale kunnskapsarbeidet. Vi skal ta et særlig ansvar for kunnskap og kompetanse som trengs for miljømessig, sosial og økonomisk bærekraftig utvikling. Vi skal dele og tilgjengeliggjøre vår forskning og utdanning, og legge til rette for innovasjon og samskaping internt og med samfunnet rundt oss. Studenter og ansatte ved UiT skal kjennetegnes av evnen til kritisk tenkning, idéforsprang og at de våger å utfordre etablerte praksiser.

- **Talentutvikling og mangfold:** UiT skal være et arnested for utvikling av studenter og ansattes kompetanse og talent, med mangfold som drivkraft og ressurs.

Vi skal være et attraktivt og inkluderende arbeids- og lærested hvor det er rom for å prøve, feile og lykkes. Vi skal utøve ledelse for å fremme anerkjennelse av mangfold som en styrke, og vektlegge fellesskap, engasjement og samarbeid mellom studenter, ansatte og andre samfunnsaktører. Vi skal være ett samlet universitet, der alles bidrag og ansvar teller.

Hvert innsatsområde har en ambisjon og fire prioriterte områder som beskriver hva UiT vil gjennomføre for å nå ambisjonene. Disse utgjør mål og styringsparametere i utviklingsavtalen med Kunnskapsdepartementet (KD). UiT har vedtatt en overordnet langtidsplan som er kjernen i UiT sitt planverk for operasjonalisering av strategien og sikre en koordinert samordning mellom denne, sektormålene og utviklingsavtalens mål. Prioriteringene i den overordna langtidsplanen reflekteres i enhetenes årsplaner, og rapporteres på ved årets slutt.

I dette kapitlet gis det en oversikt over prioriteringer, resultater og vurdering av måloppnåelse på styringsparameterne i utviklingsavtalen, samt tilleggspunkter fra tildelingsbrevet for 2023.

Vurdering av måloppnåelse i kap 3.1. er gjort med **utgangspunkt i vurderingskriterier gitt i UiTs overordnede langtidspan 2023-2027**, samt fastsatte interne måleindikatorer ([Virksomhetsstyring | UiT](#)). I tillegg rapporteres det på kandidatmåltall oppgitt i *Orientering om statsbudsjettet for 2023 for universitet og høyskular*¹.

I tillegg til årsrapporten, utarbeider UiT en kvalitetsmelding (utdanningsmelding) og en forskningsmelding annethvert år, hvor det gjøres grundige analyser på enkeltområder. Meldingene finnes på UiTs hjemmeside: https://uit.no/virksomhetsstyring#innhold_803287

Mål 1 – Internasjonalt fremragende på kunnskap og kompetanse om og for Arktis og nordområdene

3.1.1 Utvikle flere ledende fagmiljøer i front av den internasjonale kunnskapsutviklingen

Tabell 2 – skår på sentrale måleindikatorer knyttet til styringsparameter 3.1.1. Kilde: Database for statistikk om høyere utdanning – DBH (hkdir.no)

Måleindikatorer	2021	2022	2023
Antall vitenskapelige publikasjoner	2 468	2 480	*
Antall vitenskapelige publikasjoner per førstestilling	2,0	2,0	*
Andel årsverk i førstestillinger av totalt antall faglige ansatte	72,3 %	72,2 %	73,3 %

* Rapporteres 12.4.24

Ledende innen utdanning og forskning om Arktis og nordområdene

UiT har Arktis og arktiske problemstillinger godt innarbeidet i både forskning og utdanning. Det tilbys en rekke studieprogrammer og emner der arktiske forhold er av stor viktighet. Kunnskap om utviklingen i Arktis er sentral for å forstå de globale klimaendringene, og mange større forskningsprosjekter ved UiT er viktige bidragsytere til denne forståelsen. Flere av framtidens utfordringer i nord vil være knyttet til klimaendringer, konflikter rundt ressurs- og ressursforvaltning og de økologiske og sosiokulturelle konsekvensene dette vil ha. Her nevnes noen prosjekter, som alle bidrar til å tydeliggjøre vår rolle som en viktig leverandør av kunnskap om arktiske forhold:

- *COAT – (Climate-ecological observatory of the Arctic tundra)* har som formål å fremskaffe vitenskapelig kunnskap om hvordan klimaendringene påvirker tundraens næringsnett og bidra til rasjonell naturforvaltning.

¹ <https://www.regjeringen.no/contentassets/31af8e2c3a224ac2829e48cc91d89083/v2.-orientering-om-statsbudsjettet-2024-for-universiteter-og-hogskular.pdf>

- *ARC (Arctic Centre for sustainable energy)* har som formål å fremme interdisiplinær fremragende forskning, utdanning i samarbeid med eksterne partnere innen fornybar energi og CO₂-handtering (CCU, CCS).
- *Arven etter Nansen (The Nansen legacy)* er et holistisk forskningsprosjekt som leverer integrert vitenskapelig kunnskap om et arktisk, marint klima og økosystem i rask endring.
- *Befolkningsundersøkelser i nord (BiN)* er en tverrfaglig satsing der målet er ny kunnskap for bruk i tiltak for bedre helse og levekår i det globale nord.
- *Forskerskolen Changing Arctic*: Et transdisiplinært tiltak som samler ph.d.-kandidater med interesser innen fornybar energi, matsikkerhet, helse og velferd i Arktis. Skolen bygger kapasitet hos kandidatene som rustet dem til å delta i utviklingen av innovative løsninger for samfunnsutfordringene i Arktis.
- *Association of Polar Early Career Scientists (APECS)*. I samarbeid med Framsenteret og NP overtok UiT i 2022 ansvaret for APECS for den kommende 5-årsperioden (før det var Alfred Wegener Institute vertskap). APECS sitt oppdrag er å utvikle kompetente, fremtidige ledere innen polarforskning, utdanning og kommunikasjon av vitenskap, samt fremme tverrfaglig og internasjonalt forskningssamarbeid. Dette arbeidet gjøres i samarbeid med fagmiljøene i Tromsø.
- *High North Academy (HNA)* tilbyr og utvikler studiepoenggivende tilbud til ph.d.-kandidater og unge forskere for ervervelse av overførbare ferdigheter innen utviklingsarbeid, lederskap, kommunikasjon, entreprenørskap og innovasjon.
- *Senter for Fremragende Forskning (SFF); iC3 centre for ice, Cryosphere, Carbon and climate ([iC3 Centre](#))* ble etablert i 2023. SFF-ordningen gir fremragende vitenskapelige miljøer muligheten til å organisere seg i sentre for å nå ambisiøse vitenskapelige mål. En SFF finansieres i inntil ti år. IC3 er et slikt senter, og skal produsere banebrytende kunnskap om hvordan koblingene mellom isdekket, karbonsykluser og havøkosystemer påvirker livet på jorden
- *Fremtidens Polhav* I løpet av de neste 10-årene vil nye varmerekorder gjøre det hvite Polhavet blått. Endringene får implikasjoner for livet i havet, for værsystemer, havstrømmer og nye ressurser vil tilgjengeliggjøres. Framtidens Polhav samler et landslag av 17 nasjonale institusjoner som utvikler en helhetlig forskningsplan. UiT har en sentral rolle og leder interimsstyret.

UiT Talent

UiT har ambisjoner om å øke kvalitet og kapasitet innen all faglig virksomhet ved å gjøre våre fagmiljøer attraktive å samarbeide med og mer konkurransedyktige på eksterne arenaer. Det er derfor de to siste årene utarbeidet et helhetlig sett av virkemidler som skal fremme karrieren til vitenskapelig ansatte og øke konkurransekraften til UiTs fagmiljøer. Virkemidlene under UiT Talent er vedtatt av universitetsstyret i to runder. I 2023 ble de fleste virkemidlene innen forskning, utdanning, innovasjon og infrastruktur under UiT Talent igangsatt. De siste virkemidler innen forskning og formidling er planlagt satt i drift i 2024.

Tilbakemeldingene fra fakultetene tyder på at virkemidlene fungerer godt og fører til spisset fokus blant annet innen søknadsskriving. Det er behov for å gjennomgå rutineene for å sikre en mest mulig forenklet saksgang for tildelinger.

Vitenskapelig publisering

Tall for vitenskapelig publisering for 2023 er ikke tilgjengelig før etter rapporteringsfristen den 12. april 2024. I 2022 var det en generell nedgang i publiseringspoeng i sektoren på 6,5 % sammenlignet med året før. For UiT var det en svak nedgang fra 1,91 til 1,85 publiseringspoeng per førstestilling. Snittet for universitetene i 2022 var 2,18.

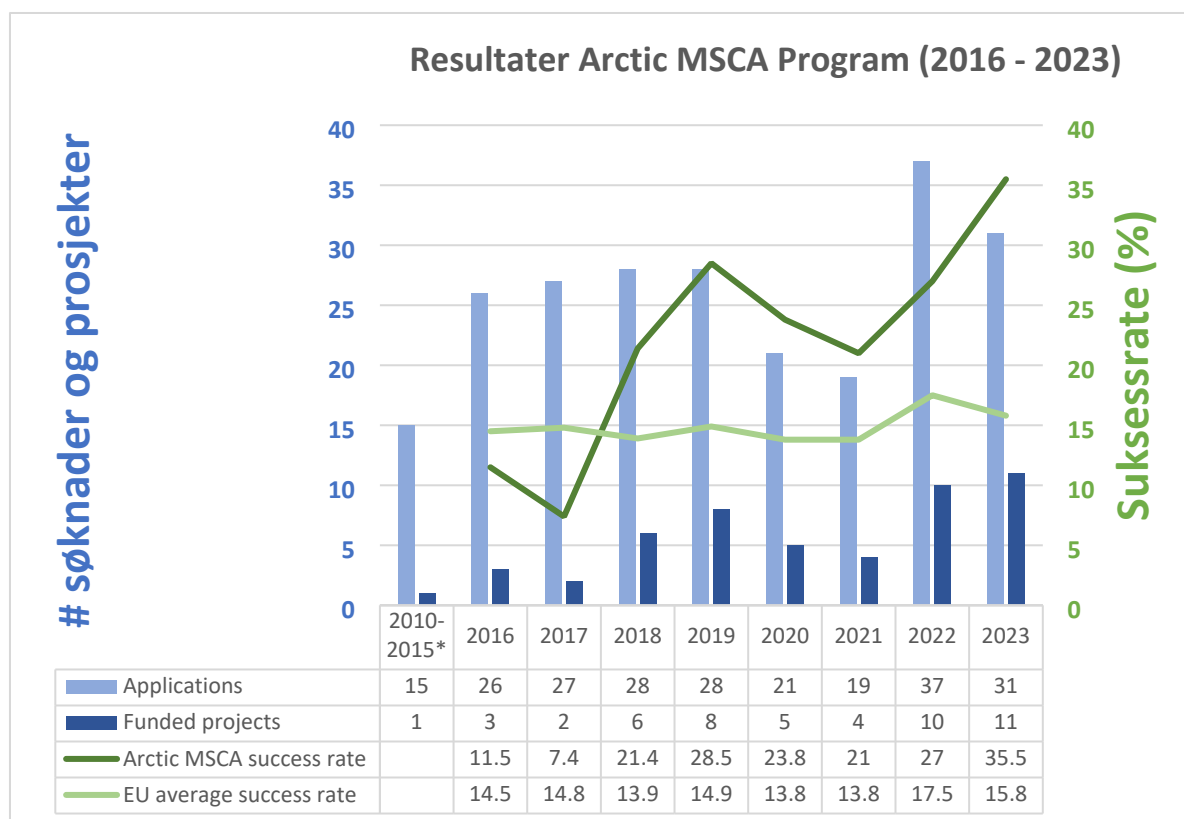
I 2022 økte UiT antall vitenskapelige publikasjoner fra 2 468 til 2 480. Antall vitenskapelige publikasjoner per førstestilling er uforandret. UiT har noe lavere andel førstestillinger enn de øvrige breddeuniversitetene. Andel førstestillinger kan tenkes å ha sammenheng med størrelsen på forskningsmiljøer og utvikling av toppforskningsmiljøer ved et universitet. Slike toppforskningsmiljøer antas å bidra til en vesentlig andel av institusjonens vitenskapelige publikasjoner. Det er forventet at UiTs arbeid med utvikling av toppforskningsmiljøer og systematisk karrieropolitikk vil bidra til økt publisering.

UiT mener prinsipielt at man skal vurdere kvalitet i forskning ut ifra kvaliteten til forskningsarbeidene framfor hvilken kanal de er publisert. Universitetet har derfor signert DORA erklæringen og den europeiske *Agreement on Reforming Research Assessment* (ARRA). Av samme grunn har UiT også tatt til orde for å avskaffe nivåinndelingen i den nasjonale publiseringsindikatoren og anser at denne ikke bør ligge til grunn for forskningsevaluering ved UiT. Bortfall av økonomisk uttelling for publiseringsindikatoren og pågående utredning av indikatoren vil kunne påvirke UiTs fremtidige måleindikatorer på vitenskapelig publisering. UiTs bruk av forskningsindikatorer vil også påvirkes av pågående reformer i vurderinger av vitenskapelige karrierer (NOR-CAM).

Vitenskapelig publisering er ett av flere resultater av forskningsaktiviteter ved UiT. Kunstnerisk utviklingsarbeid er i UH-loven sidestilt med forskning, men er mer utfordrende å kvantifisere.

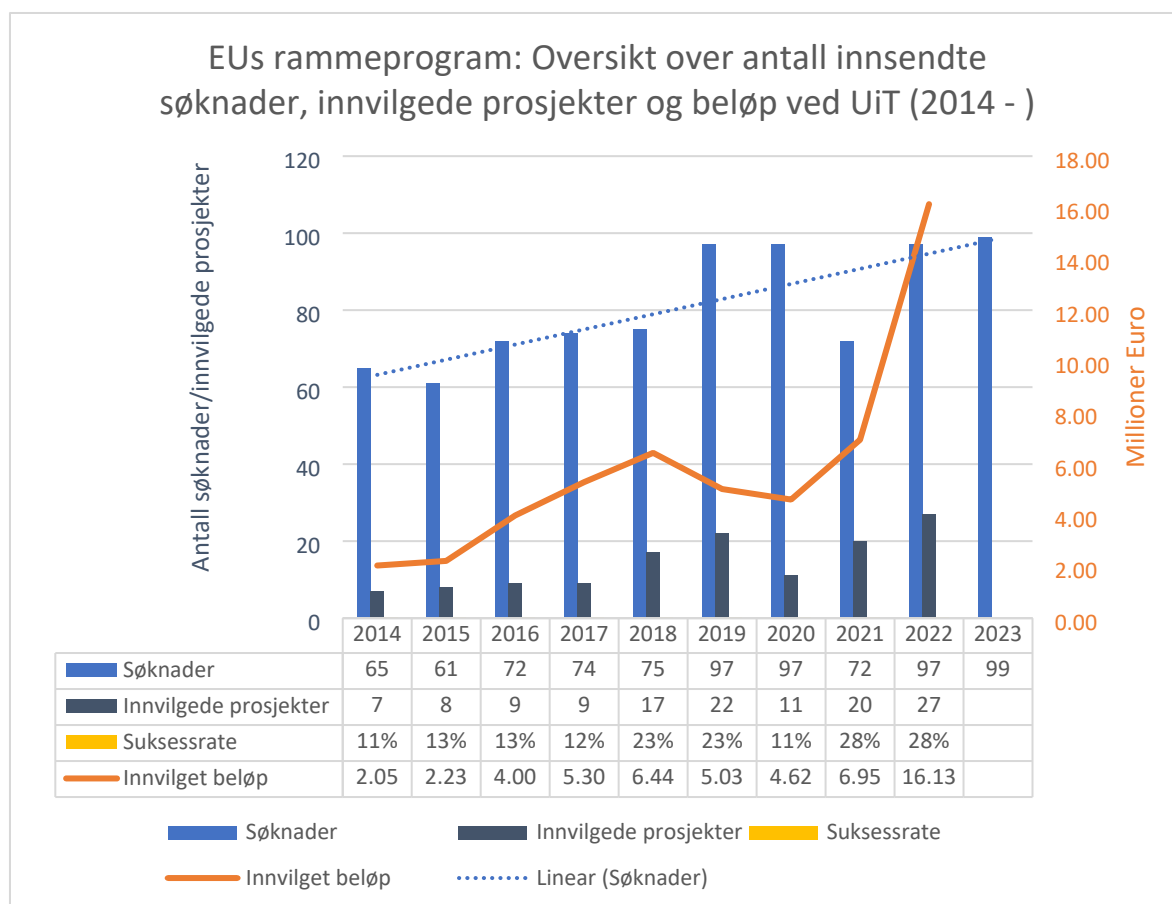
Antall søknader på utlysninger innen fremragende forskning, utdanning og innovasjon

Ett av de strategiske grepene til UiT har tatt for å bygge og videreutvikle ledende forskningsmiljøer, har vært å øke antall *Marie-Skladowska Curie Actions Postdoctoral Fellows (MSCA-PF)*-prosjekter (inngår som ett av mange virkemidler under UiT Talent). Dette er gjort gjennom et strukturert UiT-program på institusjonsnivå, *Arctic MSCA program*, der veiledere i institusjonen velges ut og får støtte til å rekruttere unge talenter fra hele verden som de kan søke om EU-finansierte postdoktorstipend sammen med. Veileder og kandidat får i programmet intensiv støtte og veiledning over ¾ år fram mot søknadsfristen. Satsingen har gitt svært gode resultater, og siden 2016 har Arctic MSCA-programmet bidratt til totalt 49 finansierte MSCA-prosjekter ved UiT (fig 3).

Figur 3. Oversikt over innsendte søknader, innvilgede prosjekter, samt suksessrate til Arctic MSCA programmet og EUs gjennomsnittlige suksessrate i perioden 2016-2023.

UiT har valgt å ha et særlig fokus på å øke antall MSCA postdoktorer fordi man gjennom slike prosjekter rekrutterer talenter som kan bidra til bygge fremragende forskningsmiljøer. Som en del av oppstarten ved UiT blir de som lykkes i å få MSCA-PF-stipender tatt opp i talentutviklingsprogrammet *UiT Aurora Outstanding* (også del av UiT Talent) der de deltar sammen med andre, unge talenter og der siktemålet er at kandidatene skal posisjonere seg og lykkes i konkurransen om *ERC Starting Grant* eller annen ekstern prosjektf finansiering. Sammen med andre virkemidler i UiT Talent og strategiske grep ved fakultetene for å fremme fremragende forskning, har dette ført til at UiT har økt antall søknader til EUs rammeprogram, økt antall innvilgede EU-prosjekter og økt EU-inntektene (fig. 4).

Figur 4. Oversikt over antall innsendte søknader, innvilgede prosjekter, samt innvilget beløp for UiT fra EUs rammeprogram fordelt på innvilgelses år for perioden fra 2014 frem til februar 2024. Merk at resultatene (innvilgede prosjekter, beløp og suksessrate) for 2023 ikke er klare. Suksessraten er direkte beregnet basert på antall innvilgede prosjekter per innsendte søknader. Den stiplede linjen er trendlinjen for antall innsendte søknader. Kilde: UiTs interne oversikter.

3.1.2 Videreutvikle attraktive utdanningstilbud tilpasset nærings- og samfunnsliv i nord

Tabell 3 – Skår på sentrale måleindikatorer knyttet til styringsparameter 3.1.2. Kilde: Database for statistikk om høyere utdanning – DBH (hkdir.no)

Måleindikatorer	2021	2022	2023
Førstevalgsøkere i Samordna opptak	9 656	7 922	8 475
Møtt i Samordna opptak	5 214	4 808	4 247
Møtt, totalt	10 625	9 656	8 596
Antall avlagte 60-studiepoengsenheter	12 240	11 805	11 473

Utvikling av porteføljen studieporteføljen

I utviklingsavtalen mellom UiT og Kunnskapsdepartementet har vi forpliktet oss til å tilpasse studieporteføljen til våre faglige særtrekk, studenters livsfaser, demografisk utvikling og arbeidslivets kompetansebehov. Høsten 2022 vedtok derfor universitetsstyret å starte en prosess med en

helhetlig omstilling av porteføljen. Styret vedtok den 08.02.2024 en plan for utvikling av studieporteføljen ved UiT (sak S4/24). Planen gjelder for 2024-2025 og vil inngå som en fast del av virksomhetsstyringen ved UiT med en årlig revidering. Nedenfor gis en nærmere beskrivelse av bakgrunnen for arbeidet og hvilke tiltak vi nå iverksetter.

UiT har en omfattende studieportefølje med mange studieprogram og emner innenfor en stor bredde av fagområder. Den demografiske utviklingen i Nord-Norge med fallende ungdomskull, kombinerte med en større tilbøyelighet for yrkesfaglige utdanninger enn resten av landet, har gjort rekrutteringssituasjonen til våre utdanninger mer krevende. Antall nye møtte studenter de senere årene, viser at det er liten eller ingen konkurranse om å komme inn på flere av våre studietilbud.

Videre har vi en stor emneportefølje, og emner brukes i for liten grad på tvers av studieprogram. Vi bruker derfor mer ressurser per produserte studiepoeng og har flere emner med få studenter sammenlignet med resten av sektoren. Dette er delvis en konsekvens av å drifte et forskningsintensivt breddeuniversitet i Nord-Norge. Samtidig ser vi at dette går på bekostning av tilstrekkelig kapasitet til å videreutvikle studieporteføljen, så vel som kapasitet til de andre kjerneaktivitetene (forskning, innovasjon og formidling). Vi ser også at det er stor etterspørsel etter kompetanse i samfunnet. Kombinert med demografiske endringer, vil en av de store knapphetsfaktorene i samfunnet generelt og i nord spesielt, være tilgang på kompetent arbeidskraft.

Vår faglige bredde er en kunnskapsberedskap og videreutvikling av våre fagområder er viktig for å kunne møte de store samfunnsutfordringene. Ut fra dette er det et ønske om å beholde den faglige bredden, men med mål om å utnytte mangfoldet av fagområder bedre enn i dag.

I den europeiske utdanningspolitikken uttrykkes det forventninger til internasjonalisering, fleksibel utdanning, større grad av tverrfaglighet og generisk kompetanse. Det samme gjelder i langtidsplanen for forskning og høyere utdanning som er fulgt opp i regjeringens utsynsmelding. I utsynsmeldingen ble institusjonene gitt et særskilt ansvar for å dimensjonere egen portefølje i tråd med arbeidslivets kompetansebehov. Ved UiT ser vi blant annet at det er økt etterspørsel etter fleksible studier, arbeidslivet ønsker også kortere utdanningstilbud, og studietilbøyeligheten i aldersgruppene 30+ er stigende.

Den vedtatte planen for utvikling av studieporteføljen søker å ivareta dette utfordringsbildet. Den er ambisiøs og inneholder en rekke tiltak ([porteføljeplan 2024-2025.PDF \(uit.no\)](#)). Planen legger til grunn at UiT sine tilbud skal bli mer fleksible, både for å tiltrekke oss nye studentgrupper og for å muliggjøre ulike sammensetninger av fag uten at det etableres helt nye program. Et av grepene er derfor nye rammer for de disiplinfaglige utdanningene som i større grad vil sikre studentene flerfaglig kompetansen, samtidig som vi tar ned antall emner. Videre vil vi sikre en bedre kobling mellom profesjon- og disiplin-fag og øke antall samlingsbaserte, desentraliserte, og nettbaserte studieprogram. Med de tiltakene som er vedtatt tror vi at attraktiviteten til UiT sine studietilbud styrkes gjennom bedre tilpasning til demografiske endringer, internasjonale trender, studenters livsfaser og arbeidslivets kompetansebehov.

Opptakstall og rekruttering

Like i underkant av 7 800 studenter er registrert som møtt på studiepoenggivende utdanningstilbud ved UiT i 2023. Om lag 55 % av studentene er tatt opp via Samordna opptak (totalt 4 247 møtt), resten er tatt opp via ulike lokale opptak. Det er en markant nedgang fra ca. 8 800 i 2022. Nedgangen er størst i Samordna opptak hvor vi har ca. 560 færre møtt i årets opptak. Her står også nedgangen i kontrast til økningen i antall førstvalgsøkere fra 2022. Det har sammenheng med at økningen i søker tallene i stor grad var konsentrert på studietilbud som allerede har konkurranse om plassene, primært nettbaserte studier innenfor økonomi, administrasjon og ledelse, samt rettsvitenskap og profesjonsstudiene i medisin og psykologi. Samtidig var det færre søkere på allerede utsatte tilbud innenfor sykepleie og lærerutdanningene.

UiT merker konsekvensene av lavere konkurranse om plassene nasjonalt, hvor det de siste årene har vært en betydelig økning i andelen søkere som får tilbud om plass på sitt førstevalg i Samordna opptak. Selv om det er positivt at mange søkere får plass der de ønsker, betyr det også at studier og studiesteder med mer marginalt rekrutteringsgrunnlag i mindre grad får fylt opp plassene med søkere fra lavere prioritet. Ved UiT ser vi at særlig de ordinære sykepleietilbudene utenfor Tromsø får problemer med å fylle studie plassene når det er mindre konkurranse om plassene ellers i landet og landsdelen.

I de lokale opptakene kan mye av nedgangen forklares med at flere toårige masterutdanninger har opptak hvert andre eller tredje år, ikke har hatt opptak i år. Innføringen av studieavgift for studenter fra land utenfor EU/EØS har også ført til en halvering av nye internasjonale gradsstudenter. I sum er *Møtt-tallene* fra 2023 de laveste tallene som er registrert på UiT siden 2015, og særlig bekymringsfullt er nedgangen på sykepleie og lærerutdanningene.

Fleksible og desentraliserte utdanninger

For å møte utfordringene med lavere ungdomskull, færre som velger studieforberedende utdanning på videregående, og laver nasjonal konkurranse om studie plassene, har universitetsstyret som nevnt over, vedtatt en plan for utviklingen av studieporteføljen. Sentralt i planen er å utvikle flere fleksible, desentraliserte og nettbaserte utdanninger. Det er blant annet opprettet flere nye nettbaserte tilbud og det er satset på å gjøre profesjonsutdanningene mer tilgjengelig i regionen.

Barnehagelærerutdanning tilbys i dag på fem studiesteder og grunnskolelærerutdanning har de senere årene blitt utvidet til Harstad, Narvik og Finnsnes. Sykepleierutdanning tilbys i dag på hele ti studiesteder, herunder også på samisk. Fra høsten 2024 vil sykepleieutdanningen i Hammerfest tilbys som et heltids samlingsbasert studie. I årene som kommer vil vi satse videre på flere fleksible ingeniørprogrammer og utvikle fleksible marine studieprogram. I samarbeid med fylkeskommunene, kommunene og studiesentrene samarbeider vi tett om prekvalifisering, rekruttering og tilrettelegging slik at flere kan få muligheten til å ta høyere utdanning. Satsningen gjør at UiT nå kan nå ut til stadig flere studenter, både i regionen og nasjonalt.

Kandidattall på lærerutdanningene

Totalt har UiT en måloppnåelse på 67 prosent på lærerutdanningene. Den lave måloppnåelsen skyldes i hovedsak svært få kandidater på praktisk- pedagogiske utdanninger, samt nedgang på

GLU1-7. Måltallet (i blått hefte²) inkluderer fortsatt 25 faglærer kandidater til tross av at UiT har lagt ned faglærerutdanningen i musikk. Det lave kandidattallet på PPU/-Y skyldes delvis en omlegging i opptaksfrekvensen fra vår til høstopptak.

Tabell 4 - Antall uteksaminerte kandidater på lærerutdanningene i 2022 og 2023 og måltall for 2023.
Kilde: Database for statistikk om høyere utdanning - DBH (hkdir.no)

Lærerutdanninger	Resultat 2022	Resultat 2023	Mål 2023	% realisert 2023
Barnehagelærer	99	128 (4)	138	93 %
GLU 1-7*	44	35 (1)	67	52 %
GLU 5-10*	74	71 (3)	63	113 %
Integrert lektorutd. 5 år	65	72	50	144 %
PPU og PPU-Y	33	10	132	8 %
Faglærer**	1	-	25	-
Totalt	310	316	475	67 %

* Inkludert studenter som har ferdigstilt tidligere påbegynt lærerutdanning.

** Faglærerutdanningen i musikk hadde siste opptak i 2018. UiT har ingen aktive faglærerutdanninger.

Kandidattall på helseutdanningene

UiT når kandidatmåltallene på de fleste helseutdanningene, inkludert medisin- og jordmor-utdanningene. Størst negativt avvik ser vi på vernepleie og sykepleie. For vernepleie var årets lavere kandidattall forventet med bakgrunn i svake opptakstall i 2019 og 2020. Samtidig har vi hatt stabilt høye opptakstall de tre siste årene, og vi forventer å oppfylle kandidattallene i de neste årene. På sykepleie er utviklingen mer bekymringsfullt. Årets lavere kandidattall skyldes en kombinasjon av relativt høy normert gjennomstrømning på 2019-kullene og lavere gjennomstrømning på 2020-kullene. Høy andel aktive på 2020-kullene og høye opptakstall i 2021 gjør at vi forventer å oppfylle måltallet for 2024. Men fra og med 2025 vil vi med bakgrunn i svake opptakstall de siste 2 årene ha problemer med å oppfylle måltallet.

Årets kandidater på ABIOK utdanningene kommer som følge av et ekstraordinært kull i 2021 på intensivsykepleie som ble finansiert av utdanningsløfte, samt et lite antall kandidater fra tidligere kull. Ellers har disse utdanningene opptak hvert andre år, og skal normalt ikke ha kandidater i år.

Tabell 5 - Antall uteksaminerte kandidater på helseutdanningene i 2022 og 2023 og måltall for 2024.
Kilde: Database for statistikk om høyere utdanning og Felles studentsystem.

Helsefagutdanninger	Resultat 2022	Resultat 2023	Mål 2023	% realisert 2023
ABIOK	74	25	50	50 %
Bioingeniør	19	26	20	130 %
Ergoterapi	23	22	20	110 %
Klinisk ernæringsfysiologi	9	10	12	83 %
Farmasi MA	29	28	25	112 %

² [orientering-om-statsbudsjettet-2023-for-universitet-og-hogskular-etter-vedtak-i-stortinget-14.12.22.pdf \(regjeringen.no\)](#)

Helsefagutdanninger	Resultat 2022	Resultat 2023	Mål 2023	% realisert 2023
Fysioterapi	39	30	33	91 %
Jordmor	18	20	20	100 %
Medisin	102	115*	97	118 %
Odontologi	34	32	32	100 %
Psykologi	50	53	39	135 %
Radiograf	22	23	24	96 %
Sykepleier	311	246	289	85 %
Tannpleier	14	11	12	91 %
Vernepleier	82	47	64	73 %
Totalt	802	685	737	93 %

* Inkludert 8 stk. på medisin – forskerlinje.

Økt opptak på medisnutdanningen

UiT har de siste årene blitt tildelt et betydelig antall nye studieplasser på profesjonsstudiet i medisin. 2023 er første år der medisinstudie er dimensjonert for 181 studenter. Det å øke kapasiteten fra 106 til 181 studieplasser i løpet av få år, er, og har vært krevende. For å lykkes med dette er det opprettet et eget prosjekt «181 i Nord». Målet med prosjektet er å utarbeide et forslag til faglig og administrativ organisering av legeutdanningen slik at den er tilpasset 181 legestudenter per år. Sentralt i dette arbeidet er å utvikle og implementere ny studieplan. En arbeidsgruppe bestående av representanter fra Universitetssykehuset Nord-Norge, UiT og studenter har nå levert forslag sine anbefalinger for endringer tilpasset 1. og 2. studieår. Videre arbeider UiT nært med både spesialist- og primærhelsetjenesten for å lykkes med å øke kapasiteten. UiT opplever at alle som bidrar inn i utdanningen av leger ønsker å legge til rette for å øke utdanningskapasiteten, men at det blant annet er krevende å finne tilstrekkelig antall praksisplasser både ved de regionale sykehusene og i den kommunale helsetjenesten.

3.1.3 Styrke kompetanse om og for samiske og kvenske forhold

(inkl. tilbakemelding på tildelingsbrevets pkt. 4.2.9)

2023 har vært et år med stor oppmerksomhet rundt temaer og spørsmål knyttet til urfolk og minoriteter. I mars kom Stortingsmeldingen om samisk språk, kultur og samfunnsliv. Dette var en melding som UiT i 2022 ga et mangfold av anbefalinger og innspill til. I meldingen pekes det på UiT sin omfattende portefølje innen utdanning og forskning relatert til det samiske, og bl.a. fremheves bredden av utdanninger med samisk språkvote og UiT sin særstilling nasjonalt innen forsker-utdanning.

I mars var det høringsmøte på Stortinget i forbindelse med Sannhets- og forsoningskommisjonen. Temaet var tiltak til forsoning, og UiT presenterte sine forslag til tiltak. 1. juni ble Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport overlevert til Stortinget. UiT hadde sju representanter som deltok i den direktesendte opplesningen av rapporten fra Nasjonalteaterets hovedscene. I forbindelse med kommisjonens arbeid ble det etablert en arbeidsgruppe på tvers av fakultetene ved UiT. Gruppen fikk i mandat å jobbe fram og synliggjøre hvordan UiT med utdanning, forskning og formidling på mellomlang og lang sikt kan følge opp forslagene i kommisjonens rapport. Arbeidsgruppen leverte resultatet av sitt arbeid på slutten av 2023 i form av et notat til rektoratet. Notatet er bygget på de fem pilarene i rapporten, og foreslår en rekke punkter for videre oppfølging.

Regjeringens oppfølging av meldingen har så langt resultert i tiltak for styrking av samisk språk, og ved UiT ble det gitt midler til SAMINOR3, opprettelsen av Senter for samisk leksiografi, midler til fleksible språk- og lærerutdanninger og tilskudd til språkteknologimiljøet Divvun i 2024.

Samarbeidet med Samisk høgskole både innen forskning, utdanning og administrasjon er et langvarig samarbeid med mange tematikker. I oktober ble det arrangert et heldagsmøte på UiT for ny rektor og direktør med sikte på å forsterke de administrative og faglige samarbeidsområdene. Som del av programmet ble samarbeidsavtalen om samisk sykepleieutdanning signert. Det ble i også inngått en avtale om samarbeid med Samisk høgskole om universitetspedagogisk basiskompetanse.

I oktober ble også det tredje fellesmøtet mellom sametingsråden med ansvar for utdanning og forskning og rektorene ved Samisk høgskole, Nord universitet og UiT gjennomført. Dette møtet har etablert seg som en viktig årlig arena for institusjonell koordinering og drøfting av felles muligheter og problemstillinger.

UiT er den største UH-institusjonen på forskning, utdanning og formidling om, for og med det samiske samfunnet, og den eneste med ei satsing på kvensk forskning og utdanning. UiTs strategidokument *Eallju – Drivkraft i nord* presiserer at vi skal styrke kompetanse om og for samiske og kvenske forhold, være det ledende universitetet på kunnskap om og formidling av samisk språk, kultur, kunst og samfunn og på møtet mellom majoritets- og minoritetssamfunnet. Årsrapportene fra fakultetene viser at våre fagmiljøer prioriterer ambisjonen om å styrke kompetansen om og for samiske og kvenske forhold høyt.

3.1.4 En pådriver for økt samarbeid i Arktis og nordområdene

Samarbeid med universitetsallianser

I 2023 har UiT inngått i EUGLOH-alliansen som én av ni partnere. Alliansen har mottatt EU-finansiering på rundt 17 millioner kroner for de neste fire årene. Det er i dag etablert 44 slike allianser i Europa, med mål om 60 innen 2024 som da vil utgjøre 15 prosent av Europas universiteter. Alliansene er én av fire flaggskip-initiativer som omtales i EU-kommisjonens strategi for et felles europeisk utdanningsområde innen 2025.

Arctic Five-alliansen med samarbeidsuniversitetene i Oulu og Rovaniemi, Umeå og Luleå (også omtalt under pkt. 3.1.1) har samarbeidet innenfor forskning og utdanning siden 2016. I 2023 ble samarbeidet utvidet til også å omfatte aktører innenfor nærings- og samfunnsliv på tvers av landegrensene, omtalt som *Arctic Five Extended*.

Tilbakemeldinger fra fagmiljøer tyder på at samarbeidet i både EUGLOH- og Arctic Five-alliansen oppleves nyttig og at nettverkene har potensialet til videre samhandling.

University of the Arctic (UArctic) omfatter nå 230 høyere utdannings- og forskningsinstitusjoner som enten er lokalisert i den sirkumpolare nord, eller som forsker innenfor arktiske fagområder. Av totalt 64 tematiske nettverk innenfor forskning og utdanning, deltar UiT i 37 av disse. UiT forvalter det

norske bidraget på vegne av de norske UArctic-medlemmene. I 2023 var det en økning i antallet søknader om prosjekt- og mobilitetsmidler for studenter, forskere og andre ansatte.

Samarbeid med offentlig og private virksomheter

UiT har et bredt regionalt samarbeid med ulike deler av samfunns- og næringsliv i landsdelen og vi har gjenopprettet Råd for samarbeid med arbeidslivet i 2023 (RSA). Også i campusrådene i Alta, Harstad og Narvik deltar samfunns- og næringsliv, og de gir viktige råd til institusjonen om utdanning- og forskningsbehov fra et lokalt og regionalt perspektiv. Det arbeides for å sikre større fokus og forsterket systematisk arbeid rettet både mot forsknings- og utdanningssamarbeid. Noen fagmiljø har egne fagpaneler med representanter fra samfunns- og næringsliv, og ved større kompetanseløft-prosjekt som SFI/SFF er næringslivet sentralt inne som deltakere og i styringsgrupper.

UiT har prioritert høyt å sikre tilgangen til sentrale profesjonsutdanninger i hele regionen. Vi har etablert flere samlingsbaserte og desentraliserte studietilbud i hele Nord-Norge. Kvaliteten i profesjonsutdanningene er avhengig av et godt samarbeid med praksisfeltet. Derfor har utviklingen av gode samarbeidsrelasjoner med kommuner og helsesektoren vært prioritert. UiT samarbeidsavtaler med vertskommunene for alle de fire hovedcampusene, i tillegg til avtaler med kommuner hvor UiT har aktivitet, og med KS Troms og Finnmark og KS Nordland.

Changing Arctic er en forskerskole ved UiT der alle fakulteter er representert. De stipendiatene som deltar i denne forskerskolen, må bruke 15 % av sin pliktarbeidstid ved en offentlig eller privat bedrift. Så langt har stipendiater vært utplassert i en rekke offentlige institusjoner og private bedrifter.

Videre er "Team Helgeland" er et nyetablert prosjekt med mål om å samordne UiT sin aktivitet i regionen, skape mer aktivitet og økt synlighet på Helgeland. I første omgang er det IVT-fak, Helsefak og NT-fak som er de sentrale aktørene, men målet er at flere fagmiljø skal ha økt aktivitet knyttet til Helgeland fremover. NT-fak har etablert en ny bachelorgrad i informatikk. I 2023 har universitetsstyret vedtatt å legge ned to ingeniørstudier i Mo i Rana. UiT ønsker å styrke de fleksible, samlingsbaserte og nettbaserte tilbudene. Gjennom økt fleksibilitet i lengden på studieperiode og innhold i studie, økt digitalisering og større bruk av samlinger, er målet at flere av utdanningene skal bli mer attraktive også for Helgelandsområdet og miljøene i Mo i Rana.

Økt synlighet av vår arktiske kompetanse

UiT har også i 2023 deltatt på flere konferanser med arktisk kunnskap- og politikktutforming som tema. Her nevnes særlig *Arctic Frontiers* i Tromsø og *Arctic Circle* i Reykjavik. Representanter for politikk, næringsliv og academia møttes for å gi innspill til en bærekraftig samfunnsutvikling og nytt næringsliv i nord.

I september ledet rektor en delegasjon på 18 forskere og ansatte fra UiT på Norway- Singapore Science Week, arrangert i samarbeid Norges ambassade i Singapore og Innovasjon Norge. Der ble forskning innenfor helse, akvakultur, maritim teknologi, havrett, jordobservasjon og energi presentert samtidig som faglige nettverk i Singapore ble utvidet og intensjonsavtaler om samarbeid undertegnet, inkludert to av Asias ledende universiteter, National University of Singapore og Nanyang Technical University.

Høsten 2023 deltok UiTs fagmiljø innenfor teknologi- og ingeniørfag, i tillegg til Samisk senter og Senter for fredsstudier på en rektorledet delegasjonsreise til Boston og Alaska. Formålet var å styrke pågående forskningssamarbeid innenfor fusjonsteknologi med MIT, identifisere samarbeidsområder med Harvard Kennedy School samt forsterke samarbeidet med Alaskas delstatsuniversiteter i Anchorage og Fairbanks. UiT har i løpet av året også hatt ambassadørbesøk fra flere av Arktisk råds medlems- og observatørland.

Mål 2 – Nyskapende, demokratiske og bærekraftige løsninger på store samfunnsutfordringer

3.1.5 Praktisere åpen vitenskap

UiT har som ambisjon å være nasjonalt ledende på åpen vitenskap og har i sin strategi vedtatt å fremme åpenhet i forskning, utdanning og innovasjon, og utvikle feltet i nært samarbeid med nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere.

Tabell 6. Skår på sentrale måleindikatorer knyttet til styringsparameter 3.1.5. Kilde: Database for statistikk om høyere utdanning – DBH (hkdir.no)

Måleindikatorer	2021	2022	2023
Prosentandel vitenskapelige publikasjoner med åpen tilgang	91,98 %	92,5	*

*Tall for 2023 tilgjengeligjøres 12. april 2024.

UiT arbeider aktivt for åpen tilgang til forskning og vi er opptatt av at våre forskere skal publisere og åpent tilgjengeliggjøre sine forskningsresultater. UiT har gitt støtte til Plan S og har innført en institusjonell *Rights Retention Strategy* for å sikre ansattes mulighet til åpen tilgjengeliggjøring av vitenskapelige publikasjoner. For UiT er oversikter over åpen tilgang av vitenskapelige artikler særlig interessant, blant annet for å følge opp egen rettighetsstrategi.

UiT kan vise til svært gode resultater på andel vitenskapelige publikasjoner med åpen tilgang, med en jevn økning mot en foreløpig topp i 2022 på 92,5 % (tabell 6). Resultatene viser UiTs satsning på og arbeid med åpen publisering gjennom forlagsavtaler og publiseringsfond, og et stort fokus på egenarkivering av publikasjoner i UiTs åpne vitenarkiv.

Status Open Access - prosentfordeling

Velg to institusjoner fra filteret for å sammenligne. Visningen nedenfor er et eksempel.

Rapportstatus 'J' gir antall rapporterte NVI-publikasjoner. Andre valg viser NVI-kandidater.

Open Access status måles for vitenskapelige artikler (ISSN)

"Ikke relevante poster" i denne sammenhengen er monografier og antologikapitler.

Med "deponert" menes poster som er lastet opp til arkiv via Cristin av minst en av de deltakende institusjoner på posten.

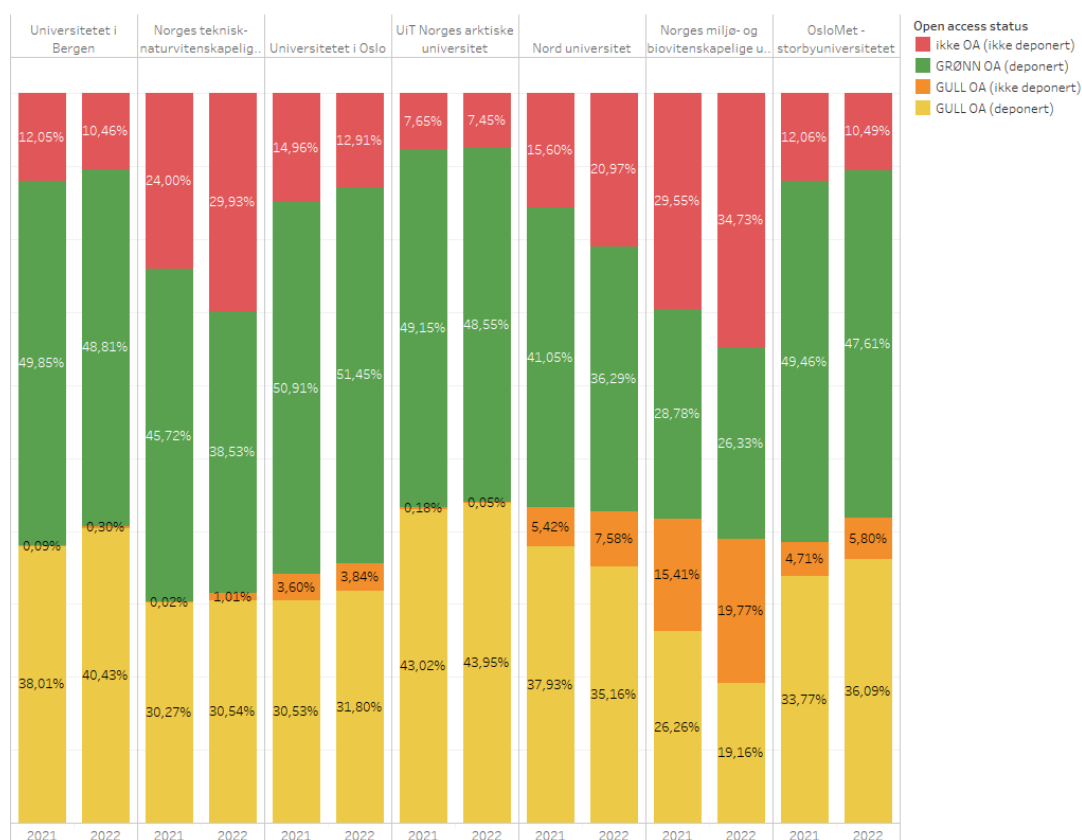

Fig 4. Andel vitenskapelige publikasjoner med åpen tilgang 2021-2022 fordelt på institusjoner.

Åpen vitenskap omfatter også en rekke elementer ut over publisering, inkludert åpen utdanning, innovasjon, programvare og kunstnerisk virksomhet. UiT har institusjonelle retningslinjer for åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner og forvaltning av forskningsdata. I løpet av 2024 vil UiT også innføre en overordnet politikk for åpen vitenskap, samt tiltaksplan for innovasjon og entreprenørskap med tiltak innen åpne data, rettigheter og innovasjon. Videre har også UiT ansatt en egen prosjektleder som skal jobbe med åpen utdanning.

UiT har signert ARRA og inngår i koalisjonen CoARA og forpliktet seg til arbeide for reformering av vurdering av forskning og forskere. UiT vil med utgangspunkt i det nasjonale NOR-CAM rammeverket jobbe videre med vurdering i akademisk karriere. Rettighetsstrategier, utbredelse av DORA prinsippene og endringer i vurderingspraksis i akademisk karriereløp er satsninger som bidrar positivt til åpen tilgang til forskning.

3.1.6 Utvikler kunnskap, metoder og virkemidler som bidrar til å løse store samfunnsutfordringer

Forskningsinfrastruktur

UiT ble i 2023 medlem i *European Open Science Cloud* (EOSC) for å styrke vårt arbeid innen åpen forskning og tilgjengeliggjøring av forskningsdata, i samhandling med andre europeiske forskningsuniversiteter. I dette samarbeidet har vi spilt inn aktiviteter som vår egenandel for å balansere EU-kommisjonens bevilgning på 500 millioner € til EOSC. Dette er prosjekter for videreutvikling av teknologi for åpen forskning som tilgjengeliggjøres gjennom *EOSC Portal*, og i tillegg aktiviteter for utvikling av kapasitet innen forskningsdata. Utvikling av kapasitet skjer som del av medlemskapet i *Research Data Alliance*.

En politikk for investering i og drift av forskningsinfrastruktur som var planlagt ferdigstilt høsten 2023 er utsatt til fordel for å se dette i sammenheng med utvikling av et internt veikart for forskningsinfrastruktur som angir prioriteringer av forskningsinfrastruktur. Og da sett i sammenheng med foreliggende strategiske prioriteringer og muligheter for finansiering via interne og eksterne midler.

Samarbeid med instituttsektoren

UiT har gjennom 2023 styrket og konsolidert samarbeidet med instituttsektoren. Dette omfatter videreføring av avtaler inngått med blant annet Sintef, NORCE og Andøya Space. Samarbeidet springer i stor grad ut av en faglig interesse. Innholdet i samarbeidet omfatter først og fremst forskningssamarbeid, men også utveksling av kompetanse og infrastruktur. Det største potensialet for UiT ligger i avtaler som oppfyller følgende kriterier: (1) støtter opp om krav til egenfinansiering ved UiT, (2) fremmer det grønne skiftet (3), øker internasjonalt samarbeid og (4) har tette koblinger til UiTs fagmiljø.

3.1.7 Fremmer tverrfaglighet, samskaping og innovasjon.

Tverrfaglig samarbeid

Se 3.1.1

Innovasjon og kommersialisering

Forskningsrådet lyste ut 100 millioner kroner til tidligfase teknologioverføring for årene 2023 og 2024. Utlysningen var rettet mot forskningsorganisasjoner som kunne vise til en portefølje med kommersialiseringssøknader til Forskningsrådet de siste fem årene. Forskningsorganisasjonene var gruppert i tre nivåer, basert på antall innsendte og innvilgede kommersialiseringssøknader de siste fem årene og tildelingene var ulike for de ulike gruppene.

UiT har fra etableringen på 70-tallet bidratt til forskningsbasert innovasjon og kommersialisering, og en rekke bedrifter er opprettet med kunnskap fra fagmiljøer på UiT. Vi har mange fagmiljø som er sterke innenfor innovasjon og de senere årene har det kommet nye oppfinnelser, innovasjonsprosjekter og oppstartsbedrifter. UiT mottok 5 millioner kroner til *Tidligfase teknologioverføring*, og midlene benyttes til det videre arbeidet med å øke innovasjon- og entreprenørskapskapasiteten ved universitetet. UiT har inngått en rammeavtale frem til 2024 (med mulighet for 1 års +1 års

forlengelse) med Norinnova AS for levering av kommersialiseringstjenester, og som er partner i dette prosjektet og representerer den kommersielle kompetansen.

Handlingsplanen for innovasjon og entreprenørskap ble i 2023 revidert og endret navn til Tiltaksplan for innovasjon og entreprenørskap. 2023 ble året hvor endringer i FORNY-programmet påvirket organisering og ressurser i arbeidet med innovasjon, med et fall i innleverte DOFier, og med at ett institutt ved UiT opprettet en innovasjonslab. En høy andel DOFier levert fra UiT i 2022 har likevel resultert i en voksende prosjektportefølje i samarbeid med Norinnova AS, og hele 9 patentsøknader ble levert i 2023. Det ble etablert 7 nye bedrifter, inkludert to STUD-ENT tildelinger fra Innovasjon Norge. Den økte prosjektporteføljen har også resultert i flere omsøkte og innvilgede eksternt finansierte prosjekter rettet mot kommersialisering enn tidligere år.

Oppfølging av strategien for digital omstilling

Strategien for digital omstilling i universitets- og høyskolesektoren er blant grunnlagsdokumentene for UiTs strategi. UiT er lokalisert på flere steder og med mange desentralisert studietilbud. Gode digitale løsninger er av stor betydning for å kunne gi faglig god utdanning på tvers av campuser og studiesteder. I utviklingen av fasiliteter på campusene legges det vekt på at digitale løsninger støtter opp om undervisning både på campusene og på tvers av campuser og studiesteder. I vår langtidsplan er det også et mål å etablere gode systemer for tverrfaglig samarbeid gjennom god digital verktøystøtte for samhandling mellom student, fagansatt og praksisveileder. Det skal også legges til rette for digitale verktøy som støtter opp om studentaktive læringsformer, samt for samhandling med eksterne samarbeidspartnere og næringsliv. Videre jobber vi med hvordan vi skal heve den pedagogiske digitale kompetansen blant våre ansatte.

UiT utvikler tjenester for forskningsdata og leverer blant annet sektortjenesten DataverseNO som et generisk arkiv for åpne forskningsdata og støtter beste praksis for datahåndtering (FAIR-prinsippene). Skylagringstjenesten til UiT er tilrettelagt for opptil røde data, og Tjeneste for sensitive data (TSD) benyttes i forskningsprosjekter til innsamling av data, analyse, behandling og lagring ved behov for opptil sorte data. Forskere som har behov for å lagre store datamengder i påvente av prosessering og/eller publisering har tilgang til nasjonale lagringsressurser for forskningsdata (NIRD). UiT har også avtale med andre BOTT-universiteter om tjenesten Norwegian Research and Education Cloud (NREC) som en selvbetjent løsning for avanserte brukere hvor forskere kan opprette egne virtuelle maskiner med tilknyttet lagring.

UiT deltar i alle hovedprosjektene under BOTT (samarbeid mellom de fire bredde-universitetene). Det har vært et aktivt samarbeid innenfor felles administrative systemer også i 2023. Gjennom prosjektet UH Sak skal det innføres ny saksbehandlingsplattform og arkivkjerne ved alle statlige universiteter og høyskoler. UiT har bidratt med ressurser og kompetanse i prosjektet siden oppstart og gjør det fortsatt. Prosjektet er betydelig forsinket.

Kunstig intelligens (KI) er på vei inn i samfunnet og UiT har studier som tar innover seg teknologien. UiT har også etablert KI tjenesten ChatUiT og MS Bing Enterprise, samt etablert et bredt sammensatt KI-team for å styrke arbeidet med kunstig intelligens.

UiT har stort fokus på informasjonssikkerhet og personvern og jobber tett med BOTT-universitetene og sektorens EduCSC på området. UiT har også inkludert sikkerhet og beredskap i styringssystemet og slik fått en mer helhetlig tilnærming til både sikkerhet generelt, beredskap og personvern.

«Sammenhengende tjenester»

UiT har etablert prosjektet «Sammenhengende tjenester» som omfatter alt fra verdier og servicekultur til utvikling av sammenhengende tjenesteflyt ([Sammenhengende tjenester | UiT](#)).

UiT har fått en vesentlig forbedret tjeneste for identitetsforvaltning og tilgangsstyring som bedre tilrettelegger for videre digitalisering av arbeidsflyt, kontroll og automatisering av oppgaver. Videre utvikling var opprinnelig planlagt under UH-Sak plattformen, men i påvente av denne leveransen, planlegges det et uavhengig løp for tjenesteutviklingen.

3.1.8 Styrke kapasitet og omstillingsevne

Tabell 7 – skår på sentrale måleindikatorer knyttet til styringsparameter 3.1.8. Kilde: Database for statistikk om høyere utdanning – DBH (hkdir.no)

Måleindikatorer	2021	2022	2023
Tildeling fra Forskningsrådet pr faglige årsverk (1000 kr)	118	124	131
Andel tilslag på omsøkte EU-prosjekter	-	27,7 %	28,6 %
Andel ekstern finansiert virksomhet (% av totale inntekter)	16,7 %	17,3 %	16,4%
Antall studiepoeng pr faglige årsverk	317	299,4	302,17
Avsetningsnivået drift (i % av KD-bevilgning)	2,2 %	1,3 %	3,8 %

Tildeling fra Forskningsrådet pr faglige årsverk

Det har vært en økning i UiTs bidragsinntekter fra Norges Forskningsråd fra 2022 til 2023 per faglig årsverk (fra 125 til 131 KNOK). UiTs inntekter fra Forskningsrådet per faglig årsverk er likevel lavere enn snittet for statlige institusjoner i sektoren (178,32), samtidig har andelen BOA inntekter gått ned.

Antall studiepoeng per faglige årsverk

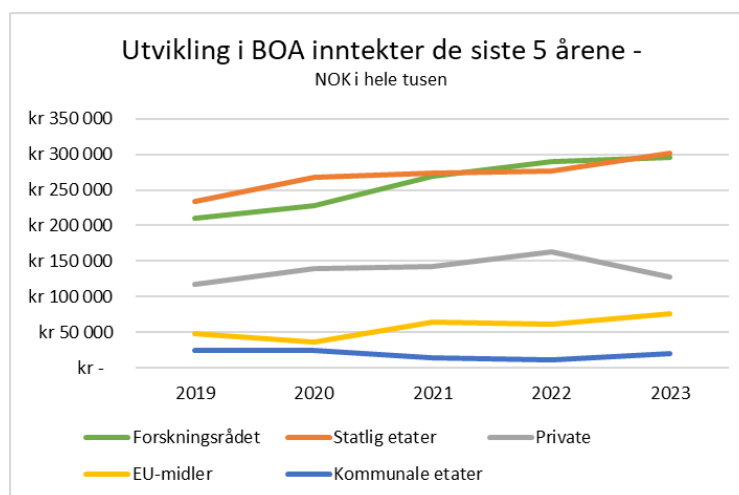
En årsak til at UiT har færre produserte studiepoeng per faglig årsverk enn snittet, er at vi er et forskningsintensivt breddeuniversitet, i en landsdel med et svakere lokalt rekrutteringsgrunnlag enn sammenlignbare institusjoner. Samtidig ser vi at det er stort behov for å sikre en bedre balanse mellom ressursinnsats og resultater. Den vedtatte planen for utviklingen av studieporteføljen har, som nevnt, et mål å sikre en bedre utnyttelse av UiTs samlede fagressurser.

Andre bidrags- og oppdragsinntekter utenom EU og Forskningsrådet

Utviklingen viser en svak vekst i siste periode for statlige- og EU-finansiert prosjekter. Det samme gjelder for kommunale finansieringskilder. Finansiering fra andre private samarbeidspartnere har gått noe ned i perioden.

Det har de siste årene vært jobbet med å øke de eksterne inntektene og samarbeid med privat næringsvirksomhet.

Figur 5: Utvikling i BOA-inntekter i perioden 2019-2023

UiTs deltagelse i EUs rammeprogram

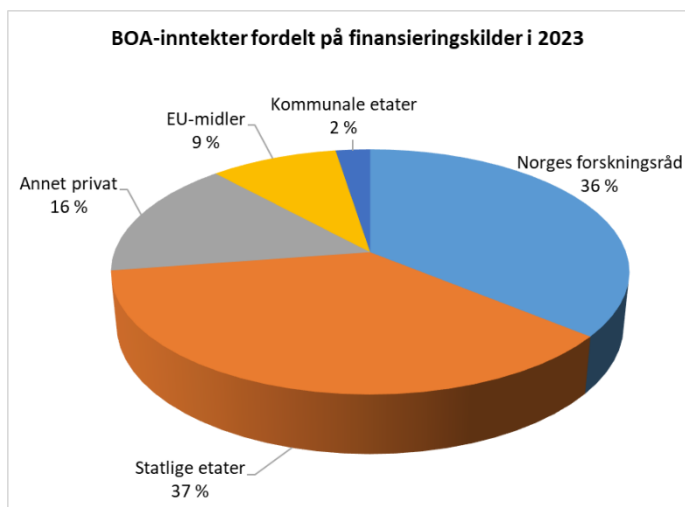
I Horisont Europa har nå UiT den klart høyeste suksessraten blant de norske universitetene. Hele 28,6 % av alle våre EU-søknader er innvilget (per desember 2023; eCorda). I tillegg har vi den høyeste finansielle suksessraten av de norske universitetene - 21,9 % av midlene vi har søkt om fra EU har vi fått tildelt (per desember 2023; eCorda). UiT har en særlig høy suksessrate i søyle 2 (Globale utfordringer) der hele 38,9 % av våre søknader har blitt innvilget! Dette betyr at [UiTs Ambisjon for Horisont Europa](#) fortsatt er relevant, og at vi bør arbeide for å sende langt flere EU søknader, særlig til søyle 2.

Andel ekstern finansiering av totale inntekter

Ved UiT utgjør andelen av ekstern finansiering i 2023 om lag 16,4 % av de totale inntektene. Dette er på samme nivå som i 2021, og lavere enn i 2022 hvor andelen var 17,3 %. De to største, eksterne inntektskildene til UiT er statlige etater (37 %) og Norges forskningsråd (36 %; fig. 6). EU-inntekter utgjør så langt bare en liten andel (9 %) av UiTs eksterne inntekter.

I Forskningsmeldingen for 2023 ble UiTs innsats og suksess i Forskningsrådet og EU analysert, og det ble identifisert hvor institusjonen har størst potensial for å øke de eksterne inntektene.

I Forskningsrådet har UiT et stort potensial for å øke inntektene i både kommersialiseringsprosjekter og i Samarbeids- og kompetanseprosjekter, mens det UiT i EU har store muligheter for å lykkes enda bedre i både søyle 2 og 3.

Figur 6: viser BOA-inntekter fordelt på finansieringskilder for 2023

I Forskningsmeldingen for 2023³ er det vedtatt flere tiltak for å styrke eksternøkonomien:

- i. Konkretisere mål og tiltak på fakultetsnivå
- ii. Øke innsatsen mot virkemidler i Forskningsrådet og EUs ramme-program
- iii. Etablere sammenhengende støtte-tjeneste
- iv. Sterkere fokus på rekruttering og toppforskermiljøer
- v. Etablere utviklingsplaner for forsker-grupper
- vi. Videreutvikle samhandlingsarenaer

Mål 3 – Utvikle studenter og ansattes kompetanse og talent, med mangfold som drivkraft og ressurs

3.1.9 Utvikler, tiltrekker og beholder talenter

Tabell 8 – skår på sentrale måleindikatorer knyttet til styringsparameter 3.1.9. Kilde: Database for statistikk om høyere utdanning – DBH (hkdir.no)

Måleindikatorer	2021	2022	2023
Andelen ph.d.-kandidater som gjennomfører innen seks år (%)	62,9%	67,5%	64,61%
Antall avlagte doktorgrader	132	121	117
Antall meriterte undervisere	22	22	-
Andel kvinner i dosent- og professorstillinger (%)	42,1%	43%	45,9%
Andel midlertidige ansatte			
- Undervisnings- og forskerstillinger:	12,3 %	12,2 %	10,4 %
- Støttestillinger:	10,2 %	8,1 %	15,8 %
- Administrative stillinger:	11,1 %	10,1 %	7,3 %

Gjennomstrømming ph.d.-utdanningen

UiT har stor oppmerksomhet rundt gjennomstrømming i ph.d.-utdanningene. Gjennomstrømming på doktorgradsutdanningen er også med i fordelingsnøkkelen for fordelingen av nye rekrutteringsstillinger til enhetene. Vi har i de senere årene jobbet med konkrete tiltak for å øke gjennomstrømmingen. Disse tiltakene skal evalueres i 2024. I tillegg skal bedriftshelsetjenesten Hemis foreta

³ [Forskningsmelding 2023.pdf \(uit.no\)](#)

en arbeidsmiljøundersøkelse våren 2024 blant stipendiater og postdoktorer. UiT er i gang med å innføre mentorordning for stipendiater. De fleste fakulteter innførte dette i 2023, og i løpet av 2024 skal dette være iverksatt ved alle enhetene.

UiT hadde en positiv økning i gjennomstrømming både i 2021 og 2022, men for 2023 ser vi en nedgang. Siden gjennomstrømmingen også har gått ned nasjonalt, kan hovedårsaken ligge i de mange utfordringene som pandemien skapte for en del av stipendiatene. Flere fakulteter observerer også at stipendiater får seg andre og bedre betalte jobber utenfor academia før de har fullført doktorgraden. Dette er en trend som det vil være viktig å følge med på fremover.

Antall avlagte doktorgrader

UiT har siden 2017 hatt et stabilt antall årlige disputaser, med rundt 120 disputaser årlig. Vi hadde en oppgang i antall disputaser i 2021, men ser nå at antallet de siste to årene igjen har stabilisert seg. Vi har kandidater fra hele verden og alle verdensdeler. De siste ti årene har det årlig vært flere norske enn internasjonale kandidater som har disputert ved UiT. Over de siste fem årene, er det spesielt kandidater fra Tyskland som har disputert ved UiT etterfulgt av Russland, Sverige, USA, Spania, Nederland, Kina, Iran, Italia og Nepal. Siden 2010 har vi også årlig hatt flere kvinner enn menn som har disputert ved UiT. Det var kun i 2020 at det var flere menn enn kvinner som disputerte (tre flere).

Merittede undervisere

Antall nye merittede undervisere for 2023 er ikke ferdig behandlet. Det ble sendt inn 15 søknader i fjor, med frist for innsending 15.oktober. Det er lyst ut en ny runde med frist 5.mai, og fra 2025 vil årlig søknadsfrist være 1.mars. Det ble i 2022 ikke gitt mulighet for å søke om å bli merittede underviser og antallet merittede undervisere er derfor likt i 2021 og 2022.

Andel kvinner i dosent- og professorstillinger

UiT har i flere år jobbet målrettet for å oppnå kjønnsbalanse i vitenskapelige toppstillinger, blant annet ved å gjennomføre opprykksprosjekter. Dette er tiltak som har bidratt til at UiT på institusjonsnivå nå har kjønnsbalanse i dosent- og professorstillinger (45,9 % i 2023). Det er imidlertid viktig å ha i mente at andelen kvinner i vitenskapelige toppstillinger varierer mellom de ulike enhetene på universitetet. Mens Fakultet for samfunnsvitenskap, humaniora og lærerutdanning har den høyeste andelen kvinner i vitenskapelige toppstillinger (59 %), så har Fakultet for naturvitenskap og teknologi den laveste andelen (23,7 %). Dette henger blant annet sammen med at det er færre kvinner som søker på vitenskapelige stillinger innen realfag og teknologifag, enn til humaniora og samfunnsvitenskap. Det er viktig å fortsette innsatsen med å oppnå kjønnsbalanse i de fagområdene som ikke har det ennå.

Andel midlertidige årsverk

UiTs andel ansatte i midlertidige stillinger har gått betydelig ned de siste årene. Fra 2019 til 2023 er andelen midlertidige årsverk i undervisnings- og forskerstillinger redusert fra 21,6 til 10,4 %. For de tre utvalgte stillingsgruppene samlet er andelen midlertidige i 2023 på 10,4 %. Dette er lavere enn gjennomsnittet for universitetene og en nedgang for UiT på 0,5 prosentpoeng fra 2022. Andelen midlertidige årsverk er i 2023 gått ned og ligger omtrent på målene for hovedgruppene undervisnings- og forskerstillinger (10,4 %) og administrative stillinger (7,3 %). Andelen midlertidige

årsverk i støttestillinger er i 2023 på 15,8 %. Denne gruppen utgjør ikke en stor andel av UiTs ansatte. Økningen skyldes midlertidige engasjementer for å utføre arbeid knyttet til nokså store forskningsprosjekter som krever høy bemanning for en avgrenset periode.

I oppfølgingen som gjøres av dette saksfeltet er de ulike grunnlagene for å foreta midlertidige ansettelser av betydning. Som tidligere år ser vi at en stor andel midlertidige administrative årsverk er vikarer for ansatte som forventes å komme tilbake til sine stillinger. Hoveddelen i støttestillinger er knyttet til eksternfinansierte forskningsprosjekter. Også i vitenskapelige stillinger er en stor del årsverk knyttet til eksternfinansierte prosjekter. Videre er det blant vitenskapelige stillinger og særlig i koden universitetslektor, en andel ansatte som er i faste stillinger, men står som midlertidig ansatt fram til faglige kvalifikasjonskrav er fullt oppfylt. Disse finner vi særlig innenfor helse- og omsorgsfag.

Blant UiTs midlertidige årsverk er det også engasjementer for næringslivsmentorer, studentmentorer/-assistenter, personer finansiert gjennom ordninger som Scholars at Risk og Ukraina-støtte, samt engasjementer knyttet til oppdrag for Riksantikvaren. Slike engasjementer er ønskede for institusjonen, og det er vurdert som det mest riktige ut fra den faktiske situasjonen å velge midlertidige ansettelsesforhold. Det sammensatte bildet av grunnlagene for midlertidige ansettelser, innebærer at finansieringen er knyttet både til bevilgningsøkonomien og til eksterne forskningsmidler.

Karriereutvikling

UiT lanserte en felles nettside for karriere og kompetanseutvikling vinteren 2023. UiTs klare ambisjon er å rekruttere, utvikle og beholde talenter. Vi skal ha en helhetlig personalpolitikk, utvikle leder- og medarbeiderskap systematisk og legge til rette for utvikling av ansattes kompetanse. UiT har laget nye medarbeider og utviklingsplaner som er spesifikt laget for tre stillingskategorier, vitenskapelig ansatte, teknisk-administrativt ansatte og ledere.

Fakultetenes tilbakemeldinger i deres årsrapportering er at de nye malene er tatt i bruk, noen gjør tilpasninger. Det vil jobbes videre fra fakultetenes og instituttenes side med å se på behov for forbedringer og det vil jobbes videre sentralt med å fange dette opp og justeres. Arbeidet med karriereutvikling vil også bli prioritert 2024.

3.1.10 Rekruttere og utruste studenter som lærer hele livet

Tabell 9 – skår på sentrale måleindikatorer knyttet til styringsparameter 3.1.10. Kilde: Database for statistikk om høyere utdanning – DBH (hkdir.no)

Måleindikatorer	2021	2022	2023
Andelen studenter på treårig bachelorutdanning som gjennomfører på normert tid (%)	49,3	51,9	49,1
Andelen studenter på toårig masterutdanning som gjennomfører på normert tid (%)	53,2	47,4	50,2
Studentmobilitet (antall) inn og utreisende over tre måneder	Ut: 75 Inn: 405	Ut: 230 Inn: 630	Ut: 225 Inn: 750

Gjennomføringsgraden på bachelor- og masterutdanningene

Andelen studenter som gjennomfører på normert tid er relativt stabil på UiT. Vi ser en liten nedgang på treårige bachelorutdanninger, og en noe større økning på toårige masterutdanninger. I begge tilfeller ligger UiT fortsatt noe under gjennomsnittet for statlige institusjoner. UiT har fortsatt fokus på å øke gjennomføringsgraden, men opplever i økende grad at gjennomstrømning på normert tid kan stå i motsetning til ønsket om mer fleksible studietilbud. Vi ser også at våre bachelorstudenter blir noe eldre, og at andelen som studerer på nettbaserte studietilbud er økende.

Data fra studiebarometeret viser også studenter på UiT bruker noe mer tid på lønnet arbeid, sammenliknet med gjennomsnittet for sektoren, men vi har foreløpig ikke grunnlag for å si om det har noen direkte sammenheng med gjennomføringsgrad.

Vi vet fra våre undersøkelser at flertallet av studenter som faller fra, gjør det i løpet av første studieår. Vi har derfor jobbet systematisk med å bedre førsteårsopplevelsen til våre studenter. Primært har vi satset på å etablere og profesjonaliserer mentorordninger for nye studenter på alle studieprogram. Videre jobber vi med å sette våre studenter i stand til å lære å lære, gjennom å kurse dem i effektive læringsstrategier. Videre har levende Campus-prosjektet ved UiT vært sentral i arbeidet med å møte utfordringer med ensomhet og psykiske problemer blant studenter. Prosjektet startet i Harstad i 2020 og har siden blitt utvidet til å omfatte Alta, Tromsø og Narvik. Målet er å forbedre studentenes faglige og sosiale tilknytning gjennom samarbeid mellom universitetet, Norges arktiske studentsamskipnad og studentene. Initiativet, støttet av Helsedirektoratet, har ledet til utvikling av samarbeidsmetoder og tiltak for å styrke campusmiljøet.

Studentmobilitet

Sammenliknet med 2022 ser vi en marginal nedgang i antallet utreisende studenter, mens økningen av innreisende studenter er knappe 20 prosent. I 2021 ble det foretatt en totalgjennomgang av samtlige utvekslingsavtaler med faglig forankring og kvalitetssikring av studieprogrammene.

Søknadsfrist for utreise påfølgende høst er i februar, og vi erfarte en viss treghet i studentmassen i kjølvannet av covid der all utreisende mobilitet ble stoppet. I september 2023 søkte knappe 200 studenter om utveksling våren-24. Det ligger dermed an til en dobling av antallet utreisende studenter kommende år.

Forsknings- og utdanningssamarbeid legges til grunn ved inngåelsen av nye utvekslingsavtaler. Målet er å nå samme antall utreisende studenter som antallet innreisende. Det er viktig å følge opp studenter fra søknad til faktisk utreise.

3.1.11 Prioritere kunnskapsutvikling og innovativ formidling som fremmer mangfold

Deltagelse i samfunnsdebatten

UiT har i 2023 vedtatt ny kommunikasjonsplattform ([Kommunikasjonsplattform 2024–2030 | UiT](#)). Plattformen er førende for alle ansatte ved UiT og omfatter mål og rammer for kommunikasjonsarbeidet. UiT skal bli en gjøremål for forskning og fagkompetanse tilgjengelig, relevant og aktuell ved bruk av et bredt spekter av formidlingsformer og kommunikasjonskanaler. Våre tilsatte

skal blant flere tiltak settes i stand til å nå ut på sentrale samfunnsarenaer. Opplæring i ytringskultur og ytringsfrihet vil bli prioritert.

3.1.12 Videreutvikler UiT sine arbeids-, lærings- og studiemiljøer

Campusutvikling

UiT har arbeidet med et forprosjekt for en campusutviklingsplan for Breivika med bistand fra Statsbygg. Forprosjektets hovedformål har vært å ramme inn et videre campusplanprosjekt. På grunn av signaler i slutten av 2023 om at kravet om campusutviklingsplaner utgår, har UiT nå begynt å rigge en prosess for en mer håndfast tilnærming til campusutviklinga i Breivika i 2024. Denne prosessen baseres på de prinsipper som ble vedtatt i campusstrategien (vedtatt i 2023), og målet er noen mer umiddelbare effekter ved å ta tak i «gryteklare» prosjekter som vi vet organisasjonen venter på at skal komme.

Bærekraftig utvikling av bygningsmassen

I februar 2023 vedtok UiT styret en campusstrategi som legger føringer for videre utvikling av fysisk infrastruktur ved alle UiTs campuser og studiesteder. Denne strategien bygger også på kravene om reduksjon av leide arealer og bærekraftig og effektiv bruk av bygg og eiendom. Strategien ligger her: [Campusstrategi | UiT](#)

I 2024 arbeider UiT med å kartlegge miljøtiltak og kostnader knyttet til disse basert på prinsippene i strategien.

Oppsummering av måloppnåelse 2023

Målområde	Oppsummering
1. Internasjonalt fremragende på kunnskap og kompetanse om og for Arktis og nordområdene	<p>UiT har arktiske problemstillinger godt innarbeidet i både forskning, utdanning og formidling, og tilbyr studieprogram som er relevante for landsdelen.</p> <p>UiT Talent-programmet har blitt lansert for å fremme fremragende forskning og øke konkurransekraften til universitetets fagmiljøer. Virkemidler i UiT Talent har bl a ført til økt antall søknader til EUs rammeprogram, økt antall innvilgede EU-prosjekter og en sterk økning i EU-inntektene.</p> <p>Selv om det var en nedgang i publiseringspoeng i 2022, økte UiT antall vitenskapelige publikasjoner. Det forventes at økt fokus på topp-forskningsmiljøer vil øke publiseringen fremover.</p> <p>UiT har vedtatt en plan for å tilpasse studieporteføljen til regionale behov og arbeidslivets kompetansekrav, og har startet en omstillingsprosess for å håndtere demografiske utfordringer og etterspørsel etter fleksibelt og tverrfaglig tilbud. Omfanget av fleksible, desentraliserte og nettbaserte studieprogrammer er fortsatt høyt.</p> <p>RSA er reetablert og UiT har en rekke regioner som utgangspunkt for samhandling med ulike deler av samfunns- og næringsliv. Utviklingen går</p>

Målområde	Oppsummering
	<p>i retning av økt fokus på det grønne skifte. Samhandlingen med praksisfeltet står fortsatt sterkt.</p> <p>I 2023 nådde UiT kandidatsmåltallet på nesten samtlige helsefag-utdanninger, men innenfor lærerutdanningene er situasjonen mer utfordrende.</p> <p>I 2023 har det også vært stor oppmerksomhet rundt temaer og spørsmål knyttet til urfolk og minoriteter. UiT er den største UH-institusjonen på forskning, utdanning og formidling om, for og med det samiske samfunnet, og den eneste med satsing på kvensk forskning og utdanning.</p> <p>UiT er blitt en del av EUGLOH-alliansen og Arctic Five Extended, som styrker internasjonale samarbeidet og gir nye muligheter.</p>
<p>2. Nyskapende, demokratiske og bærekraftige løsninger på store samfunnsutfordringer</p>	<p>UiT har lenge vært en pådriver for Open Access både nasjonalt og internasjonalt. Alle vitenskapelige artikler skal gjøres tilgjengelige i publiseringskanaler med åpen tilgang eller i UiTs åpne vitenarkiv. Andelen av artikler i Open Access var i 2022 på 92,5 %.</p> <p>I 2023 har endringer i FORNY-programmet påvirket organisering og ressurser i arbeidet med innovasjon med et fall i innleverte DOFler. Det høye antallet DOFler levert i 2022 har likevel ført til en voksende prosjektportefølje i samarbeid med Norinnova, noe som har resultert i økt kommersialisering. UiT vil i 2024 foreta en helhetlig revisjon av rammeverket for innovasjon ved institusjonen.</p> <p>Også i 2023 har det vært jobbet med å styrke virksomhets- og økonomistyringen ved UiT. Arbeidet med ny budsjettmodell har vært prioritert, samt sikre sammenheng mellom strategien, utviklingsavtalen og ressursdisponeringen.</p> <p>Ny handlingsplan for bærekraft er utformet. Handlingsplanen operasjonaliserer målene i strategien og bygger videre på tidligere handlingsplan for bærekraft og miljøledelse.</p> <p>UiT har videreført BOTT-samarbeidet og utnytter de muligheter som ligger i digitalisering for å effektivisere og forenkle arbeidsprosesser. Bruken av kunstig intelligens er en del av dette.</p> <p>Arbeidet med å øke den eksterne virksomheten er videreført og har ført til økt aktivitet (i kroner), selv om %-andelen ift total inntektsrammen ligger på samme nivå som tidligere år.</p>
<p>3. Utvikle studenter og ansattes kompetanse og talent, med mangfold som drivkraft og ressurs</p>	<p>UiT har stor oppmerksomhet rundt gjennomstrømming i ph.d.-utdanningene. Vi hadde en positiv økning i gjennomstrømming både i 2021 og 2022, men for 2023 ser vi en nedgang. Antall disputaser har også gått noe ned og har stabilisert seg på rundt 120 pr år.</p> <p>Karriereplaner som verktøy er innført og det et stort organisatorisk arbeid for å rekruttere, utvikle og beholde talenter.</p>

Målområde	Oppsummering
	<p>Andel midlertidighet har gått betydelig ned de siste årene og er samlet på 10,4% for 2023. Andel kvinner i dosent/professorstillinger har økt noe.</p> <p>Andelen studenter som fullfører på normert tid er relativt stabilt, men vi har rekrutteringsutfordringer framover. Antall registeret møtte studenter var i underkant av 7 800 høsten 2023, som er nærmere 1 000 færre enn året før. Størst bekymring er det knyttet til sykepleie- og lærerutdanningene. Det jobbes med en ny rekrutteringsplattform, samt at en ny plattform for kommunikasjon er vedtatt.</p> <p>Det er også vedtatt en campusstrategi som er føre for videre utvikling av fysisk infrastruktur ved alle UiTs campuser og studiesteder.</p>

Oppsummeringen over viser at mye er gjort, samtidig som gjennomgangen også peker på noen utfordringer som det vil bli viktig å ta fatt på i tida fremover. Gjennom arbeidet med å realisere ny strategi, vil disse utfordringene bli fulgt opp (det vises til kapittel 5 – *Plan for kommende periode*).

3.2 Midler tildelt over andre kapitler

3.2.1 Tildelte midler til rammeplanutvalg for lærerutdanningene i 2023

(jf supplerende tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet av 29.9.23)

Kunnskapsdepartementet oppnevnte 7. februar 2023 et hurtigarbeidende rammeplanutvalg. Rammeutvalgets hovedoppgave var, med utgangspunkt i foreliggende rammeplaner og forslag fra UHRs nasjonale fagorganer (januar 2023), å vurdere og foreslå moderate forenklinger i rammeplanene for alle de 11 lærerutdanningene.

Arbeidet er gjennomført i tråd med føringer for arbeidet, jfr Statsbudsjettet for 2023 på Kunnskapsdepartementets område (Innst. 12 S (2022–2023) og Prop. 1 S S (2022–2023)), i tillegg til ordinært tildelingsbrev for 2023 fra Kunnskapsdepartementet til UiT og supplerende tildelingsbrev av 29.09.2023.

Utvalget har hatt et fysisk og to digitale møter. Prosessen har vært inkluderende, og samarbeidet i utvalget har fungert svært godt. Utvalget leverte 15. mars 2023 sin anbefaling til Kunnskapsdepartementet (ePhorte 2023/3006). Anbefalingen ble sendt på høring til aktuelle instanser og Kunnskapsdepartementet vedtok i juni 2023 endringer på bakgrunn av anbefalingen fra utvalget samt innspill i høringsrunden.

Tildelingen på 205 000 kr er i sin helhet brukt på sekretariat, drift og honorar for rammeutvalget som forutsatt i tildelingsbrevet.

3.2.2 Omfordeling av studieplasser for flyktninger som følge av krigen i Ukraina

(jf revidert nasjonalbudsjett 2023 og supplerende tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet av 22.06.2023)

Midlene som ble tildelt UiT i forbindelse med økonomiske tiltak som følge av krigen i Ukraina er brukt til å øke utdanningskapasiteten på følgende studieprogram:

- Årstudie i Norwegian language and society for foreign students
- Bachelor in Northern Studies
- Master in Electrical engineering
- Samt en rekke enkeltemner og -tiltak, inkl norskopplæring.

I tillegg til øremerkede midler fra Kunnskapsdepartementet, gikk også UiT inn med en egen tiltakspakke på inntil 10 mill. kroner til følgende formål:

- Støtteordning for ukrainske forskere/universitetsansatte
- Støtteordning for forsker – til forskersamarbeid med russiske forskere
- Støtteordning for utvekslingsstudenter fra Ukraina, Russland og Hviterussland som var ved UiT da krigen brøt ut
- Støtteordning for gradsstudenter fra Ukraina, Russland og Hviterussland som avslutter mastergradsstudier ved UiT i 2022

3.2.3 Kompetanseutvikling og studietilbud i Øst-Finnmark

(jf revidert nasjonalbudsjett 2023 og supplerende tildelingsbrev fra Kunnskaps-departementet av 22.06.2023)

Høsten 2023 igangsatte UiT tre studietilbud innen reiseliv og entreprenørskap og sikkerhet og beredskap lokalisert til Kirkenes. Fra og med høsten 2024 vil det tilbys en full bachelorgrad i sikkerhet og beredskap. Videre vil det tilbys to årsheter i reiseliv og entreprenørskap.

3.3. Sikre samlinger og objekter ved universitetsmuseet

Samlingene og objektene ved universitetsmuseene

De fysiske forholdene ved samlingene har ikke endret seg betydelig de siste årene, men tilveksten til samlingene økte i 2023 da UiT fikk tilbake en større arkeologisk samling fra UIO og at vi har tilbakeført en samling som har vært på Tussøy. Sammenfall av hendelsene medfører mellomlagring med tilfredsstillende oppbevaring i påvente av magasinering. Videre har det vært oppstart og kartlegging av gjenstander mellomlagret/oppbevart ved kulturhistorisk lab. Magasinene knyttet til kulturhistoriske samlinger er overfylt og vi har iverksatt fortetting i 2023. I slutten av 2023 fikk vi forinstallert en kraftig avfukter med mål om å ha et nytt metallmagasin i tidligere fugleskinmagasin. Testkjøring 2024 vi avgjøre om tiltaket oppnår kravspesifikasjonene. Samtidig er det varslet om mulige avvik i andre magasiner, og det ekstra overvåkning i enkelte magasiner.

Bygningsmassene til museet er generelt slitte og det er lite magasinplass. Inntil UiT får nytt museumsbygg vil ikke alle samlingene være tilfredsstillende sikret eller bevart. Som tidligere meldt er utsettelsen av prosjektet nytt musumsbygg uønsket og innebærer i så måte at det vil være ytterligere en periode der våre samlinger verken er tilfredsstillende sikret eller bevart. De geologiske

samlingene og arkiv har bl.a. manglende klimastyring og oppbevares på to lokasjoner. Den største delen av samlingen befinner seg i et fjernmagasin med utilstrekkelig brann- og vannskadesikring.

Tabellene under viser omtrentlig status for sikring og bevaring av universitetsmuseets objekter og samlinger.

Tabell 10. Status for sikring av universitetsmuseets objekter og samlinger.

Tilfredsstillende sikring	Samling (S)	Kulturhistoriske samlinger		Naturhistoriske samlinger	
		Resultat	Ambisjon neste år	Resultat	Ambisjon neste år
Skallsikring (%)	S	85	85	70	70
Tyverisikring (%)	S	80	80	64	64
Brannsikring (%)	S	50	50	36	36
Vannskaderisiko (%)	S	60	60	17	17
Rutiner og beredskap (%)	S	90	95	95	95
Totalt magasinareal (m ²)	S	669	669	915	915

Tabell 11. Status for bevaring av universitetsmuseets objekter og samlinger.

	Samling (S)	Resultat	Ambisjon neste år	Resultat	Ambisjon neste år
Luftfuktighet og temperatur (%)	S	21	21	30	30
Lysforhold (%)	S	100	100	90	90
Aktiv konservering (%)	S	80	80	99	99
Preventiv konservering (%)	S	88	88	70	80
Andel digitalisering av objektene/samlingene (%)	S	70	71	90	95
Andel av objektene/samlingene som er tilgjengelige på web (%)	S	46	50	90	90
Totalt antall objekter/samlinger	S	776 325	792 000	559 000	560 000

Museet satser på digital transformasjon av arkiv og samlinger i egen regi samt i tett samarbeid med andre aktører, inkl. DigitaltMuseum, samisk arkiv og arkivverket. Forvaltningssystem (CMS) for de kulturhistoriske fagene har vært inne i sitt siste år i videreutviklingsprosjekt i UniMus:kultur.

Både innen kultur- og naturhistorie er det nasjonal samarbeide mellom den andre universitetsmuseene når det kommer til CMS og de anskaffelsemessige forholdene rundt evt en CMS for de naturhistoriske samlingene er avklart. Det vi ser er at digitalisering i bred forstand er ressurskrevende, samtidig som den er en del av driften. Arbeidet med samlingsplan vil bidra til bedre kartlegging og nyansering av utfordringene knyttet til digitalisering og tilgjengeliggjøring. I 2023 ble mynt og medaljer, arkeologisk samling samt deler av joikearkivet publisert på DigitaltMuseum.

I begynnelsen av 2024 fulgte vi opp en bestilling fra høsten 2023, med en befaring knyttet til kulthistoriske lab. Det viser seg å være betydelig avvik og medførte stenging januar 24. Dette får betydning for driften fremover, samt konservering av gjenstander.

Nytt museumsbygg

I løpet av 2023 er det blitt gjennomført en konseptvalgutredning (KVU) for Norges arktiske universitetsmuseum. UiT har i lengere tid arbeidet med planer for et nytt universitetsmuseum, men på grunn av innstramminger i det økonomiske handlingsrommet ble UiT i slutten av 2022 bedt om å gjennomføre en ny KVU for å redusere kostnadene til prosjektet. KVUen ble utarbeidet av Statsbygg på oppdrag fra UiT.

KVUens konklusjon rangerer «konsept 3», et samlet, nytt universitetsmuseum i Tromsø sentrum, høyest i den samfunnsøkonomiske analysen. Dette konseptet er estimert til å koste 1 950 millioner kroner, og reduserer kostnaden for prosjektet med 670 millioner kroner sammenlignet med det tidligere museumsprosjektet. KVUen ble i begynnelsen av 2024 oversendt fra UiT til Kunnskapsdepartementet.

IV. STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

4.1 Rapportering om styring og kontroll

UiT følger statens grunnleggende styringsprinsipper, og har systemer, rutiner og tiltak for internkontroll som skal forebygge styringssvikt, feil og mangler. Overordnet sett vurderes nivået på virksomhetens internkontroll å være relativt stabil.

4.1.1 Overordnet vurdering av tilstanden for styring og kontroll

Styret påser at universitetet har god intern kontroll og hensiktsmessige systemer for risikostyring i forhold til omfang og art av universitetets virksomhet. Styret fører kontroll med virksomheten gjennom tertialvise og årlige rapporteringer innenfor utdannings- og forskningsaktiviteten, økonomi- og formuesforvaltning, i tillegg til øvrige sentrale forvaltningsområder.

Universitetsledelsen gjennomfører halvårlige dialogmøter med fakulteter, enheter og administrative avdelinger. Sentralt i dialogmøtene er oppfølging av vilkår for forsvarlig drift, økonomi og resultatoppnåelse, i tillegg til oppfølging av sentrale risiko-områder.

Styret iverksatte i 2022 en samlet prosess for å styrke økonomistyringen ved UiT. Dette både for å imøtekomme nye krav fastsatt av Kunnskapsdepartementet, for å skape bedre sammenheng mellom bevilgnings- og eksternøkonomien og for å bedre styringsinformasjon og styringsevne ved institusjonen. Arbeidet har fortsatt i 2023. Som del av dette arbeidet har det også vært jobbet med å etablere systemer og rutiner for en gjennomgående og helhetlig styring av virksomheten ([Virksomhetsstyring | UiT](#)).

De nye økonomirapportene har pr årsskiftet 2023/2024 kommet på plass og er tilgjengelig for alle ledere og andre som har tjenstlige behov. Rapportene er tilgjengelig på UiTs intranett og henter data direkte fra UiTs økonomisystem som forvaltes av DFØ. Bedre tilgjengelighet til gjennomgående økonomirapporter med oppdaterte økonomidata, skal gi økt konsistens og bedre tilgang på relevant resultat- og regnskapsinformasjon. Det har tatt noe tid å bli kjent med og få oversikt over konsekvensene av de nye systemløsningene kombinert med innføringen av ny økonomimodell. Det pågår ennå arbeid med videre utvikling og tilgjengeliggjøring av relevant styringsinformasjon, delvis i BOTT-DFØ-samarbeidet, men også internt ved UiT.

Ved overgangen til nye løsninger og kunde av DFØ fra og med 2022, ble det i denne forbindelse gjennomført et stort arbeid med rolle- og tilgangsstyring for økonomi- og lønssystemene. Kombinert med at regler og rutiner følger økonomiregelverkets bestemmelser og er innebygget i systemløsningene, gir dette et godt grunnlag for god intern kontroll på økonomiområdet. Supplert med dette har UiT egne kontroller som hovedsakelig gjennomføres ved måned-, tertial- og årsoppgjør.

I 2023 har arbeidet med ny intern budsjettmodell vært prioritert. Modellen vil bli ferdigstilt våren 2024 og skal benyttes i budsjetteringen for 2025.

Riksrevisjonen

Universitetet mottok revisjonsberetning for revisjon av årsregnskapet for 2022 fra Riksrevisjonen, brev av 30.05.2023. Revisjonsberetningen var ren og uten merknader, det samme som for regnskapsåret 2021. I revisjonsberetningen for 2022, uttaler Riksrevisjonen bl. a følgende;

“Basert på revisjonen av årsregnskapsoppstillingene, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at den øvrige informasjonen i årsrapporten:

- *er konsistent med årsregnskapsoppstillingene og*
- *inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende regelverk”*

Informasjonssikkerhet i forskning innenfor kunnskapssektoren

Riksrevisjonen har i 2022/2023 gjennomført undersøkelser hos til sammen 10 forskningsinstitusjoner under Kunnskapsdepartementet. Dette for å vurdere hvordan institusjonene sikrer forskningsdata mot dataangrep, og hvordan departementet ivaretar sitt overordnede ansvar for informasjonssikkerhet i høyere utdanning og forskning. UiT var blant de 10 institusjonene som ble undersøkt, og for universitetets del pågikk dette i all hovedsak våren 2023.

Riksrevisjonens overordnede vurdering for sektoren som sådan var at det er kritikkverdig at forskningsdata i virksomheter under Kunnskapsdepartementet ikke er tilstrekkelig sikret mot dataangrep. Det var videre flere områder som ble vurdert til ikke tilfredsstillende.

UiT fikk i juni 2023 oversendt en oppsummering av Riksrevisjonens foreløpige undersøkelser ved UiT. Gjennom høsten 2023 har det blitt gjennomført en rekke tiltak på bakgrunn av informasjonen i denne oppsummeringen, da den pekte på noen hull og sårbarheter både teknisk og organisatorisk. Dette gjaldt i all hovedsak områder som UiT var klar over og allerede arbeidet med, men gjennomgangen fra Riksrevisjonen var svært nyttig for nærmere prioritering og fokus. Oppsummeringen sammenholdt med rapporten Riksrevisjonen publiserte i januar viser at det også var felt hvor UiT ligger har kommet langt sett opp mot øvrige deler av sektoren, eksempelvis rundt kartlegging av informasjonsverdier hvor UiT igangsatte et strukturert arbeid allerede i 2019. Dette stemmer også overens med tilbakemeldinger UiT har fått fra andre virksomheter i sektoren, som over tid har vist interesse for dette kartleggingsarbeidet.

Tilsyn

I 2022-2023 foretok NOKUT tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet ved UiT. Den sakkyndige komiteen konkluderte med følgende:

«Det systematiske kvalitetsarbeidet ved UiT Norges arktiske universitet er tilfredsstillende. Alle krav i universitets- og høyskoleloven §§ 1-6 og 4-3 (5), studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriften § 4-1 er oppfylt. De sakkyndige har tillit til at institusjonens systematiske kvalitetsarbeid sikrer og videreutvikler utdanningskvaliteten.»

Internrevisjon

Internrevisjon ble etablert ved UiT i 2021. To prosjekter ble igangsatt og ferdigstilt i 2023:

- Helseforskning - kontrollregime
- Ivaretagelse av krav i sikkerhetsloven

Styresaken som omtaler halvårsrapporten /sluttrapporten for internrevisjon for 2023, er unntatt offentlighet. Det blir derfor bare gitt overordnet informasjon her i årsrapporten.

Helseforskning - kontrollregime

Formålet med revisjonen har vært å gi en uavhengig vurdering av internkontrollen på området og bidra til forbedring og læring. Sluttrapporten forelå i oktober 2023 og ble behandlet at universitetsstyret i november -23. Internrevisjonen har belyst følgende sentrale elementer knyttet til helseforskning - kontrollregime:

- Tilrettelegging for internkontroll av helseforskning
- Internkontroll i gjennomføringen av de enkelte helseforskningsprosjektene
- Helhetlig oppfølging, læring og forbedring

Internrevisor har gjennomgått sentrale dokumenter og gjennomført intervju med 14 ulike ledere. Internrevisor opplyser i sluttrapporten om at det ikke er avdekket kritiske avvik eller mangler som har krevd umiddelbar rapportering til styret, men det gis flere anbefalinger og forbedringsforslag.

Ivaretagelse av krav i sikkerhetsloven

Formålet med revisjonen har vært å se på styringen av området, særlig aktiviteter og prosesser som er etablert for å ivareta personellsikkerhet og eksportkontroll. Formålet med revisjonen er å vurdere om det er svakheter i prosessene som skal beskytte innsiderisiko, og gi forslag til eventuelle forbedringer. Oppfølging av anbefalingene som blir foreslått i internrevisjonsrapporten er tatt inn i det eksisterende arbeidet med utvidet ledelsessystem for sikkerhet, beredskap og personvern.

Internrevisor oppfatter generelt at anbefalingene fra revisjonene tas tak i av ledelsen gjennom etablering av handlingsplaner, og at revisjonsarbeidet oppleves som nyttig i organisasjonen. Anbefalinger og forbedringsforslag blir fulgt opp gjennom pågående og planlagte prosesser og tiltak.

UiT byttet internrevisor høsten 2023 fra PwC til KPMG. På revisjonsplanen for 2024 ble det satt opp følgende fire prosjekter:

- Evaluering av enhetlig ledelse
- Styring, ledelse og medvirkning på nivå 3
- Tidsbruk blant ansatte i undervisning og forskerstillinger
- Strategisk kompetanse- og karriereutvikling

Varsling

Retningslinjer for varsling ble revidert høsten 2022. Det er planlagt en bred opplæring for ledere første halvår 2024. Varslingsrutinene er godt kjent i organisasjonen og er tatt i bruk i enkeltsaker.

I 2023 har UiT behandlet 38 saker relatert til varsling om kritikkverdige forhold. Varslingssakene er behandlet på rett nivå i organisasjonen slik varslingsrutinene er ment å virke. Blant disse var tre saker knyttet til seksuell trakassering.

4.2 Rapportering på andre forutsetninger og krav

I dette kapitlet gis det en tilbakemelding på *andre forutsetninger og krav* stilt i tildelingsbrevet for 2023.

4.2.1 Samfunnssikkerhet, beredskap, informasjonssikkerhet og personvern

Rapportering på spørsmål stilt i tildelingsbrevet for 2023:

1. *Har virksomheten kartlagt egne verdier og avhengigheter? Dersom verdivurderingen ikke er gjennomført, hvilke planer har UiT for dette arbeidet?*

UiT innførte i 2019 en årlig statusrapport fra fakultetene, Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen, samt Universitetsbiblioteket som inkluderte kartlegging av informasjonsverdier, og vurdering av disse med tanke på klassifisering, trusselaktører mv. Fra og med 2021 ble denne utvidet til at også administrative enheter kartlegger og rapporterer på tilsvarende måte. I 2023-2024 gjennomføres egen prosess for mer detaljert kartlegging med hensyn til sikkerhetsloven og eksportkontroll. Videre er verdiområdene kartlagt, og arbeidet med kartlegging av avhengigheter pågår kontinuerlig.

2. *Når reviderte UiT sist sin ROS-analyse? Hvilke områder er identifisert som de med høyest risiko for virksomheten?*

Det gjennomføres ROS-analyser på virksomhetsnivå samt i de lokale beredskapsområdene. Analysene gjennomgås årlig og revideres ved behov. ROS-analysen er revidert i 2023. De høyeste risikoene identifisert for virksomheten er: Cyberangrep, terror og alvorlig kriminalitet.

3. *Beskriv de viktigste læringspunktene fra krise- og beredskapsøvelser som er gjennomført i 2023.*

De viktigste læringspunktene fra krise- og beredskapsøvelsene gjennomført i 2023 er knyttet til bruk av visualiseringsrom og digitale verktøy i øvelser, bruk av fagprogram og fagressurser innenfor CBRNE, arbeid og koordinering av krisehåndtering over tid (over tre uker – med ulike øvingsformer), kunnskap om eksterne ressurser, industrivern og samarbeid med næringsliv.

4. *Redegjør for arbeidet med å utarbeide et styringssystem for sikkerhet, herunder hvordan dette samordnes med ledelsessystem for informasjonssikkerhet og virksomhetsstyringen for øvrig. (jf. styringsdokumentets kap 7).*

Tidlig i 2023 besluttet Universitetsstyret at ledelsessystem for informasjonssikkerhet og personvern skulle utvides til å omfatte også samfunnssikkerhet, beredskap og nasjonal sikkerhet,

som tidligere har vært regulert mer separat fra informasjonssikkerhet og personvern. UiT har derfor etablert et helhetlig ledelsessystem for sikkerhet, beredskap og personvern som også skal oppfylle kravene til styringssystem etter sikkerhetsloven (<https://uit.no/sikkerhet>). Styrende del er vedtatt, og innholdet i gjennomførende og kontrollerende del er under revidering for å få inn samtlige områder. Dette forventes ferdigstilt i løpet av våren 2024. Ledelsessystemet er inkludert og omtalt i den samlede virksomhetsstyringen ved UiT ([Virksomhetsstyring | UiT](#))

Videre har UiT i 2023 arbeidet videre med planverket for håndtering av alvorlige informasjonssikkerhets- og personvernhendelser, og har etablert plan og teknisk støtte for katastrofegjenopprettelse («disaster recovery»). UiT følger også opp anbefalingene som er gitt av HK-dir for arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern, primært gjennom den ovennevnte utvidelsen og revideringen av ledelsessystemet.

4.2.2 Avsetninger

Avsetning av ubrukt bevilgning fra Kunnskapsdepartementet viser pr. 31.12 totalt 251,0 mill. kroner, noe som er en økning på 139,8 mill. kroner fra årsskiftet 2022. I tillegg til avsetninger til ordinær virksomhet, kommer tilskudd og bevilgning fra Kunnskapsdepartementet til særskilte og øremerkede formål og som ved årsskiftet er på totalt 80,4 mill. kroner. Dette er en reduksjon med 32,5 mill. kroner sammenlignet med foregående år. Øremerkede avsetninger er primært særskilte tildelinger til utstyrsbevilgning til MH II, oppgradering av bygg og forskningsfartøyet Helmer Hansen. I tråd med pågående arbeid, vil bevilgningene reduseres etter forbruk.

Av bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet til ordinær virksomhet, fordeler avsetningene seg på hhv drift med 146,5 mill. kroner og utgjør 3,8 % bevilgningen, mens avsetning til investeringer er på 184,9 mill. kroner og utgjør 4,7 % av bevilgningen. Den største avsetningen innenfor drift er avsatte og ubrukte midler til rekrutteringsstillinger.

4.2.3 Effektivisering av konsulentbruken

UiTs kostnader til kjøp av eksterne tjenester er på om lag samme nivå som for 2022, og de største kostnadene knytter seg til kjøp av tjenester til investering, drift og vedlikehold av IKT-systemer. Kostnader til kjøp av tjenester knyttet til organisasjonsutvikling og kommunikasjonsrådgiving er på om lag 9 mill kr i 2023 og er også på omtrent samme nivå som for 2022.

4.2.4 Læringer og studenter

UiT bruker DFØ og OK-stat som opplæringskontor. UiT har et godt samarbeid med opplæringskontoret med hensyn til rekruttering og oppfølging av våre læringer. UiT hadde 27 læringer i 2023 fordelt på fem lærefag hvorav IT-drift er det største. Antall læringer i 2023 er i samme størrelse som i 2022, det er i årets tall tatt med læringer på Havbruksstasjonen, som er ansatt av UiT, men som har sitt arbeidssted og følges opp av Havbruksstasjonen. Vi forsøkte i 2023 å få rekruttert læringer i et nytt lærefag for UiT på byggdrifterfaget. Det lyktes ikke å få rekruttert inn læringer i faget, og prøver på nytt i 2024.

4.2.5 Muligheter for desentralisert arbeid

UiT har en høy grad av desentralisert arbeid, med fire hovedcampus, Narvik, Harstad Tromsø og Alta. UiT har videre 11 studiesteder, blant annet i Kirkenes, Hammerfest, Bardufoss, Mo I Rana og i Bodø.

Høsten 2023 flyttet UiT inn i nye lokaler i Bodø sentrum. UiT har ikke systematisk jobbet med ytterligere desentralisering av arbeid enn i nåværende struktur i UiT, og vurderer at nåværende desentralisert struktur med hovedcampuser og studiesteder er god. UiT styrker våren 2024 campus i Kirkenes med nye studietilbud gjennom tildelte midler fra Øst-finnmarkspakken.

4.2.6 Lønns- og arbeidsvilkår

UiT har i 2023 fulgt opp forventningen om å gjennomføre kontroll av lønns- og arbeidsvilkår i inngåtte kontrakter som ledd i å forebygge arbeidslivskriminalitet (jf. tildelingsbrevet for 2023). Kontrollene ble gjennomført i henhold til «Rutine for gjennomføring av kontroll knyttet til arbeidslivskriminalitet (A-krim)», samt at DFØs egenrapportering- og risikoverttøy er benyttet på enkelte kontrakter og det er foretatt tilfeldig uttrekk med kontroll av arbeidsavtaler, timelister, mv.

Det ble ikke avdekket brudd eller funn som har medført behov for oppfølgingstiltak utover avklaringer underveis i arbeidet. Videre er det utarbeidet en sjekkliste som skal veilede anskaffelsesrådgivere og dokumentere at det er gjort nødvendige vurderinger av risiko knyttet til arbeidslivskriminalitet. Det er også gjennomført opplæring av anskaffelsesrådgivere, for aktiv oppfølging av kontraktsvilkår i avtaleperioden.

Det planlegges ny kontroll av lønns- og arbeidsvilkår i 2024, og det vil arbeides videre med å forbedre rutiner for avtaleoppfølging.

4.2.7 Medbestemmelse og partssamarbeidet ved UiT 2023

Ordning for medbestemmelse etter Hovedavtalen utøves på to nivåer i UiTs organisasjon. På virksomhetsnivå utøves arbeidsgivers partsrettigheter av rektor eller den han/ hun bemyndiger. Organisasjons- og økonomidirektør er universitetsledelsens daglige representant overfor de hovedtillitsvalgte. Øverste leder ved hver enhet (nivå 2) har ansvar for utøvelsen av arbeidsgivers partsrettigheter ved enhetene. Arbeidstakerpart på virksomhetsnivå er Forskerforbundet UiT, Akademikerne UiT, LO Stat UiT og YS Stat UiT. Det kan variere hvem som er arbeidstakerrepresentanter ved den enkelte enhet.

I 2023 er det gjennomført jevnlige informasjons- drøftings- og forhandlingsmøter (IDF-møter) på institusjonsnivå, samt informasjons- og drøftingsmøter (ID-møter) ved hver enhet. Det avholdes faste møter før behandling av saker i styrende organer. Forhandlinger med hjemmel i Hovedtariffavtalene i staten gjennomføres på virksomhetsnivå ved UiT.

UiT som arbeidsgiver vurderer partssamarbeidet og tjenestemannsorganisasjonenes arbeid som viktig og konstruktivt for organisasjonen. Partssamarbeidet bidrar til et godt fysisk og psykisk arbeidsmiljø, bedre ledelse og økt resultatoppnåelse.

4.2.8 Likestilling og mangfold

Likestillings- og mangfoldsarbeidet har i 2023 blitt gjennomført som planlagt, og i tråd med handlingsplan for likestilling, mangfold og inkludering 2020-2024. UiT har et likestillings- og mangfoldsutvalg som er et rådgivende organ for universitetsledelsen. Utvalget skal bidra til å fremme

likestilling, kjønnsbalanse og mangfold ved UiT. Utvalget har bl a jobbet med utforming av ny handlingsplan for likestilling, mangfold og inkludering for perioden 2024-2026.

UiT har ansatte og studenter fra ulike deler av verden. Om lag 25 % av vitenskapelige ansatte har utenlandsk bakgrunn. Det arrangeres velkomstmøter for nyansatte fra utlandet tre til fire ganger i året. Noen fakulteter/ enheter har i tillegg egne mottaksprogram og inkluderingstiltak.

Det utarbeides årlig en oversikt som viser kjønnsbalansen ved UiT for ulike stillingskategorier, hvordan de fordeles på ulike nivå samt en oversikt over lønn og lønnsutvikling fordelt på kjønn. Dette er et verktøy som anvendes i arbeidet med økt likestilling ved UiT. Oversikten er også viktig med tanke på krav om handlingsplan for kjønnslikestilling ved søknader om finansiering fra Horisont Europa og Norges forskningsråd. UiT vil publisere redegjørelsesrapporten for likestilling og mangfold innen 1. juni 2023 på [UiTs nettside om likestilling, mangfold og inkludering](#).

4.2.9 Arbeidet med norsk språk

I 2023 ble det utarbeidet et forslag til språkpolitiske retningslinjer for UiT (vedtatt på fullmakt av rektor 5. januar 2024). Disse gjentar og spesifiserer arbeidet på norsk og samisk fagspråk, både med hensyn til utvikling, men også undervisning. Retningslinjene fastslår også at UiT skal ha et språkpolitisk utvalg, som vil bli instrumentelt i å operasjonalisere målsetningene i de språkpolitiske retningslinjene.

I UiTs nye ph.d.-forskrift som tredder i kraft 1.1.2023 er det videre lagt inn et krav om at stipendiater må levere et populærvitenskapelig referat av avhandlingen *både* på norsk og på engelsk når avhandlingen leveres. Tidligere var det kun et krav om referat på engelsk. Dette er uavhengig av hvilket språk avhandlingen er skrevet på.

4.2.10 Større byggeprosjekter

UiT har inngått leieavtale der vi i januar 2025 overtar nye arealer i Nye Hammerfest sykehus med Finnmarkssykehuset er utleier. Det forventes et forsterket samarbeid med både Finnmarkssykehuset og Hammerfest kommune som følge av samlokalisering.

I august 2023 overtok UiT nye leide lokaler i sentrum av Bodø etter at Nord universitet selv hadde behov for de arealer vi leide på Mørkved. Lokalene er tilpasset UiTs aktivitet i Bodø (bl a informatikk og datateknikk).

AKM2 har vært i prøvedrift siden 5. juli 2022. Mange problemer er avdekket og feil rettet opp uten at det har lyktes å ferdigstille bygget klart for vanlig drift. Videre er mangelliste fra MH2- utbyggingen fulgt opp og avvik lukket kontinuerlig under denne prosessen.

AKM3 er under bygging, sterkt forsinket etter kontraktsinngåelse juli 2022. På grunn av ekstraordinær prisstigning er rammekostnad justert til NOK 78 mill. Avslutning av byggesaken er forventet i oktober- november 2024, etter 3 måneders prøvedrift og forutsatt stabilt klima i bygget.

4.2.11 Klima og miljø

Oppfølging av FNs bærekraftsmål

I 2023 arbeidet UiTs Tenketank for bærekraft med spørsmål rundt FNs bærekraftsmål. Tenketanken består av engasjerte UiT-ansatte fra ulike fakulteter med ulike perspektiver på hvordan UiT kan bli en mer bærekraftig organisasjon. Ut av dette arbeidet ble det utformet en Handlingsplan for bærekraft. Utkast til handlingsplan har vært bredt diskutert ved UiT i ulike strategiske utvalg.

FNs bærekraftsmål er bakteppe for behovet for en egen handlingsplan for bærekraft i kjernevirksomheten. I handlingsplanen operasjonaliseres strategien til UiT, og bygger videre på UiTs tidligere handlingsplan for bærekraft og miljøledelse (2023-2022).

Ambisjonen for bærekraftsarbeidet de neste årene er å utvikle og dele kunnskap om bærekraftige løsninger gjennom kjerneaktiviteten, utvide samarbeidet om bærekraftige løsninger i Arktis med våre samarbeidspartnere, samt sørge for at bærekraft er en integrert del av all aktivitet ved UiT.

For å nå målene beskriver handlingsplanen ulike tiltak, som er evaluert ut fra kriterier om *effekt, økonomi og ressurser*. Tiltakene er organisert under følgende temaer:

- Forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid
- Innovasjon
- Utdanning
- Formidling
- Miljøledelse
- Avfall
- Naturmangfold
- Bygg og energi
- Andre tiltak

Noen tiltak er allerede igangsatt, mens andre er under planlegging eller til vurdering.

UiT deltok med en delegasjon til FNs klimatoppmøte i Dubai (COP28). Delegasjonen besto av aktive forskere innen tematikken samt fra universitetsledelsen. Universitetet samarbeidet med flere utenlandske universiteter om en egen paviljong under toppmøtet.

Klimaregnskapet

UiT har som ambisjon å redusere klimaavtrykket med 50 prosent innen år 2030, sammenlignet med 2022. Det betyr at UiT skal spare energi i bygninger, kreve miljøvennlige løsninger ved innkjøp, reise mindre og sørge for at bærekraft er en del av utdanningen og forskningen. Siste klimaregnskap er fra 2022. Det er ikke grunn til å tro at det er store endringer mellom 2022 og 2023.

Totalt utslipp fra UiT 2022 var 53424 tonn CO₂e. Dette er 27 % over bransjesnittet og representerer 14,15 tonn CO₂e pr. årsverk og 11,6 tonn CO₂e pr. omsatte MNOK.

Største bidrag i 2022 var:

Nr.	Bidrag	Tonn CO2e	Andel av totalt utslipp
1	UiT-Flyreiser	7652	14 %
2	UiT-Elektrisitet	5843	11 %
3	UiT 7194 Reisekostnader fakturert	3971	7 %
4	UiT 1220 Skip/rigger/fly	2889	5 %
5	UiT 6791 Kjøp av andre fremmede tjenester	2724	5 %
6	UiT 6461 Leie av forskningsfartøy	2182	4 %
7	UiT 6580 Forbruks- og driftsmateriell, lab./verksted	1833	3 %
8	UiT 7001 Drivstoff biler, maskiner, forskningsfartøy	1449	3 %
9	UiT-Fjernvarme	1106	2 %
10	UiT 6581 Gass og kjemikalier	1060	2 %

Tiltak for å redusere klimaavtrykket følges opp i Handlingsplan for bærekraft.

V. VURDERING AV FREMTIDSUTSIKTER

5.1 Årsplan for 2024

Første år i den overordnede langtidsplan utgjør årsplan for UiT ([LINK til langtidsplan 2024-2027, styrebehandles 6.3.24](#)). Den overordnede langtidsplanen er kjernen i UiT sitt planverk for operasjonalisering av strategien og sikre en koordinert samordning mellom denne og utviklingsavtalens mål. Planen omtaler det vi i fellesskap skal løfte i det kommende året og er alle viktige områder som skal prioriteres for å realisere strategien *Eallju - Drivkraft i nord* innen 2030. De felles prioriterte områdene er beskrevet i kulepunkt under de 12 styringsparameterne fra utviklingsavtalen mellom Kunnskapsdepartementet og UiT.

Plan for kommende periode ([oppdateres etter styremøte 6.3](#))

Mål 1: Internasjonalt fremragende på kunnskap og kompetanse om og for Arktisk og nordområdene

Styringsparameter 1.1 <i>Utvikler flere ledende fagmiljøer i front av den internasjonale kunnskaps-utviklingen:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Implementere og videreutvikle UiT Talent for forskning, formidling, innovasjon og utdanning. • Prioritere særskilte satsingsområder innen forskning (toppforskning). • Igangsette satsingen på bærekraftige havnæringer (HAVNÆR) • Utarbeide en policy for UiTs virksomhet på Svalbard
Styringsparameter 1.2 <i>Videreutvikler attraktive utdanningstilbud tilpasset nærings- og samfunnsliv i nord:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Iverksette vedtatt porteføljeutviklingsplan (Planen inneholder en rekke tiltak som berører flere styringsparametere i langtidsplan⁴).
Styringsparameter 1.3 <i>Styrke kompetansen om og for samiske og kvenske forhold:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Systematisk dialog med Sametinget om kunnskaps- og kompetansebehov i samiske samfunn • Systematisk dialog med Samisk høyskole for å styrke forskning og formidling om samiske forhold, samisk som fagspråk, og styrke utdanning av samisktalende sykepleiere og lærere på alle nivå • Identifisere og følge opp tiltak ved UiT som følge av rapporten fra Sannhets- og forsoningskommisjonen.
Styringsparameter 1.4 <i>Er en pådriver for samarbeid i Arktis og nordområdene:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Styrke samhandlingen med aktører i nord • Styrke det internasjonale samarbeidet i - og om Arktis og nordområdene • Prioritere gjennomføringen av og samarbeidet i YERUN og den europeiske universitetsalliansen EUGLOH

⁴ <https://uit.no/Content/839476/cache=1708342951000/portefoljeplan%202024-2025.PDF>

	<ul style="list-style-type: none"> • Øke synligheten av vår arktiske kompetanse og vår gjennomslagskraft i arktiske spørsmål
--	---

Mål 2: Nyskapende, demokratisk og bærekraftige løsninger på store samfunnsutfordringene

Styringsparameter 2.1 <i>Praktisere åpen vitenskap:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikle UiTs policy og praksis for åpen vitenskap • Videreutvikle Dataverse.no ved å involvere de øvrige norske universitetene sterkere i styringen av Dataverse.no • Fremme åpne forskningsdata og håndtering av forskningsdata i henhold til FAIR og CARE-prinsippene
Styringsparameter 2.2 <i>Utvikle kunnskap, metoder og virkemidler som bidrar til å løse store samfunnsutfordringer:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle tverrfaglige forskningsmetoder, undervisnings- og vurderingsformer for komplekse problemløsning • Etablere tjenester innen Kunstig intelligens og ta i bruk de muligheter dette gir • Etablere og implementere veikart og styringsdokumenter forskningsinfrastruktur • Styrke UiTs forskningssamarbeid med instituttsektoren • Etablere og implementere en anskaffelsespoltikk • Implementere vedtatte språkpolitiske retningslinjer • Implementere vedtatte handlingsplan for bærekraft
Styringsparameter 2.3 <i>Fremme tverrfaglighet, samskapning og innovasjon:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Etablere gode systemer for tverrfaglig samarbeid og bygge ned barriere. • Videreføre arbeidet med «Sammenhengende tjenester» • Gjennomføre en helhetlig revisjon av rammeverket for innovasjon ved UiT • Etablere policy for bruk av kunstig intelligens
Styringsparameter 2.4 <i>Styrke kapasitet og omstillingsevne:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Videreføre arbeidet med styrke virksomhets- og økonomistyringen. • Øke omfang og antall eksternt finansierte prosjekter innenfor • Oppdatere UiTs Ambisjon for Horisont Europa • Avstemme ressursbruken til tildelte rammer og etablere prinsipper og retningslinjer for omdisponering er ressurser

Mål 3: Utvikle studenter og ansattes kompetanse og talent, med mangfold som drivkraft og ressurs

Styringsparameter 3.1 <i>Utvikle, tiltrekke og beholde talenter:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle en helhetlig HR-policy som legger til rette for et mangfold av karrierer basert på nasjonale og internasjonale føringer i sektoren • Prioritere internopplæring og opplæring av faglige ledere, inklusive forsknings- og utdanningsledelse
Styringsparameter 3.2 <i>Rekruttere og utruste studenter som lærer hele livet:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Prioritere tiltak og kompetanseheving for program- og læringsdesign • Sikre en god førsteårsopplevelse gjennom å forbedre interne prosesser • Utforme ny rekrutteringspolicy rettet mot studenter
Styringsparameter 3.3 <i>Prioritere kunnskaps-</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Prioritere og belønne innovativ formidling og legge bedre til rette for deltagelse i samfunnsdebatt

<i>utvikling og innovativ formidling som fremmer mangfold:</i>	<ul style="list-style-type: none"> Etablere virkemidler under UiT Talent formidling Implementere vedtatt kommunikasjonspolicy. Videreutvikle og vedta handlingsplan for likestilling, mangfold og inkludering.
Styringsparameter 3.4 <i>Videreutvikle UiT sine arbeids-, lærings- og studiemiljø:</i>	<ul style="list-style-type: none"> Styrking av sikkerhet og beredskap Utvikle og implementere et samlet, helhetlig planverk for bygg og infrastruktur Tilrettelegging for universell utforming for studenter Etablere et felles ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid med samarbeidende UoH-institusjoner

Norges arktiske universitetsmuseum, nybygg

Nytt Universitetsmuseum er omtalt under pkt. 3.3.

5.2 Budsjett 2024

Vedtatt fordeling av tildelt ramme fra Kunnskapsdepartementet for 2024

Hovefordeling 2024					
i hele 1000	Resultatfinansiering i åpen ramme	Resultatfinansiering i lukket ramme	Særskilte strategiske midler	Basis	Rammer pr enhet 2024
Helsefak	315 026	32 002		534 274	881 302
NT-fak	60 223	31 571		194 956	286 750
HSL-fak	154 958	18 870		325 506	499 334
BFE-fak	105 004	18 496		167 759	291 259
UMAK	17 559	7 087		125 628	150 274
Jurfak	41 484	2 358		50 683	94 525
IVT-fak	35 233	3 907		120 825	159 965
Sum fagavdelinger	729 487	114 291	-	1 519 630	2 363 409
Administrasjonen				468 787	468 787
UB				159 792	159 792
Avdeling for bygg og eiendom				18 811	18 811
Havbrukstasjonen og fartøy				103 709	103 709
Universitets fellesutgifter				307 086	307 086
Avsetninger av strategiske midler			186 100		186 100
Avsetning rekrutteringsstillinger			280 650		280 650
Avsetning til senere fordeling				156 055	156 055
Reserve				16 660	16 660
Sum øvrige enheter			466 750	1 230 900	1 697 650
Totalt UiT	729 487	114 291	466 750	2 750 530	4 061 059

Endelig fordeling av budsjett 2024 ble vedtatt av universitetsstyret i møte 15.11.2023, sak S28/23.

Vedtatt 2024-ramme fra Kunnskapsdepartementet gir en negativ realvekst på 0,3 % sammenlignet med 2023. Selv om UiT i 2024 fikk styrket rammen med om lag 48 mill kr av midlene som ble overført fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) til UH-sektoren, kompenserer ikke dette for øvrige budsjettnedskjæringer. Når vi i tillegg inkluderer de senere års rammekutt (ABE-kutt)/omdisponeringer på 0,5-1,5 % av institusjonens budsjettammer, bidrar dette til en utfordrende økonomisk situasjon for flere enheter ved UiT.

I tillegg til pågående nedtrapping av tildelte midler fra utdanningsløftet 2020, som totalt gir store økonomisk konsekvenser for UiTs budsjett, viser også opptakstall for 2024 en nedadgående tendens.

Flere forhold som sammenfaller i tid som omtalt over, gir forventninger om strammere økonomiske rammer og krevende økonomi for fremtidige budsjettår.

Prioriteringer i 2024-budsjettet

Siden flere enheter står i en krevende økonomisk situasjon, har det derfor vært nødvendig å tildele sentrale midler til formål hvor enheten selv ikke har midler til drift av større prioriterte områder. Dette omfatter blant annet fartøy, fly og annen sentral infrastruktur knyttet til bygg og helsefaglig forskningsinfrastruktur, herunder merkostnader som følge av forsinkelser ved oppføring av infrastruktur ved Avdeling for komparativ medisin.

Øvrige prioriteringer i 2024-budsjettet er avsetning av midler til omstilling. Midler til omstilling er en videreføring av tiltaket fra 2023-budsjettet, og skal fordeles til tiltak som støtter opp om tiltak som bidrar til økt eksternfinansiert virksomhet, bidrag inn i større satsinger, tiltak for å opprettholde opptaksrammer på utvalgte attraktive studietilbud og dekning av kostnader ved større faglige og organisatoriske omstillingsprosesser.

Det er igangsatt et større arbeid med gjennomgang og omlegging av studieporteføljen ved universitetet (se kap 3, pkt 3.1.2). I tillegg til faglige mål som ligger til grunn for arbeidet, skal omleggingen også bidra til en mer effektiv ressursutnyttelse.

5.3 Overordnet risikovurdering

Overordna risikostyring

Risikovurdering er integrert i mål- og resultatstyringen ved UiT. Det gjennomføres jevnlig tre overordnede risikovurderinger for virksomheten som alle rapporteres til styret i løpet av året:

- Strategisk risikovurdering (sammen med den overordnede langtidsplanen (2024-2027)
- HMS og beredskap
- Personvern og informasjonssikkerhet

Det gjøres et godt arbeid for å fange opp og oppfølging av risikoer på et overordnet nivå.

Ved utgangen av 2023 er det gjennomført en overordnet strategisk risikovurdering (https://uit.no/Content/836546/cache=1705571469000/UTKAST_Strategisk%20risikovurdering%202024.pdf), hvor tiltak som kan virke inn på UiTs evne til å nå fastsatte mål og resultater på sikt, er kartlagt

Tiltak for å begrense risiko for manglende måloppnåelse er innarbeidet i en overordnet langtidsplan, hvor følgende områder prioritert:

1. UiT talent for forskning, utdanning og formidling
2. Konkurranseskraft, innovasjonsevne og utvikling
3. Tilpasning av studieporteføljen til samfunnets behov
4. Bærekraftig økonomi (inkl. øke de eksterne inntektene) og god økonomistyring
5. Omstilling av organisasjonen til en bærekraftig drift og derved oppfylle bærekraftmålene
6. Rekruttering av studenter og ansatte
7. Digitalisering, sammenhengende tjenester og informasjonssikkerhet
8. Planer for investeringer og vedlikehold av bygg og sentral infrastruktur

Flere tiltak for å redusere risikoen og styrke gjennomføringsevnen blir iverksatt og ansvar for tiltakene er fordelt på flere enheter. Det vises bl a til rullering av den overordna langtidsplan, enhetenes årsplaner og arbeidet med utdannings- og forskningsmeldingene, samt handlingsplaner på sentrale områder (https://uit.no/virksomhetsstyring#innhold_803302).

I tillegg gjennomfører universitetsledelsen halvårlige dialogmøter med fakulteter, enheter og administrative avdelinger. Sentralt i dialogmøtene er oppfølging av vilkår for forsvarlig drift, økonomi og resultatoppnåelse, i tillegg til oppfølging av sentrale risikoområder.

VI ÅRSREGNSKAP 2023

6.1 Ledelseskommentarer

Bekreftelse på regnskapsavleggelse

Universitetets regnskap pr. 31.12.2023 ble avlagt i henhold til bestemmelsene om økonomistyring i staten, rundskriv fra Finansdepartementet og gjeldende krav fra Kunnskapsdepartementet (KD). Regnskapet gir et dekkende bilde av universitets økonomiske virksomhet for inneværende periode.

Avvik mellom periodisert budsjett og regnskap, inkludert omtale av den økonomiske driften

På inntektssiden er det totale budsjettavviket 135,0 mill. kroner. Det er avvik på 106,6 mill. kroner knyttet til inntekt fra tilskudd og overføringer hvor regnskap er lavere enn budsjettet. Dette skyldes i hovedsak tidspunkt for aktivitet og hvordan budsjettet er periodisert. Det er avvik på 253,4 millioner knyttet til inntekt fra bevilgning, hvor budsjett er lavere enn regnskapet. Dette skyldes at det er universitets godkjente budsjett som benyttes til rapporteringen. Budsjettet ble utarbeidet ved årets begynnelse og inkluderer dermed ikke supplerende tildeling på totalt 86,2 mill. kroner fra revidert nasjonalbudsjett (RNB) 2023. I tillegg er det forutsatt for høy aktivitet i budsjettet tilknyttet midler som er satt av sentralt til senere fordeling. Ved årets begynnelse ble det budsjettert med viderefordeling av midler sentralt, som ikke er gjennomført på grunn av forsinkede eller uavklarte prosesser. Dette har medført et avvik på i overkant av 80 mill.

På kostnadssiden er det et budsjettavvik på totalt 111,2 mill. kroner. Andre driftskostnader har et budsjettavvik på 154,6 mill. kroner, hvor budsjett er høyere enn regnskap. Pågående arbeid med å ta ned aktivitetsnivået i store deler av organisasjonen er en del av forklaringen på dette. Merforbruket knyttet til lønn er på kr 53,4 mill. kroner hvor det blant annet har vært en økning i bruk av engasjerte personell hvorav noe kan knyttes til økt bemanning ved innføring av nytt økonomi og lønnssystem. Merforbruket på lønn kan også kobles til at lønns og prisvekst i 2023 ble høyere enn det var budsjettert med ved begynnelsen av året.

Resultatregnskapet viser ved årsslutt et mindreforbruk tilsvarende 141,5 mill. kroner, noe som utgjør en vesentlig endring sammenlignet med 31.12.2022. Andel lønnskostnader av driftsinntektene utgjør 63,3 %, og er tilnærmet det samme som i 2022. Driftskostnadene viser en økning på 152,1 mill. kroner sammenlignet med 2022, mens driftsinntektene har økt med 369,0 mill. kroner siden 2022. Universitetets økonomi preges av nedbygging av avsetningene de siste årene.

Ved utgangen av 2023 vurderer UiT den samlede økonomiske situasjon til å være tilfredsstillende og i henhold til de krav KD har fastsatt.

Aktivitetsnivået for 2023 har vært preget av innstramninger og økonomistyring. Aktivitets nivået som har vært tidligere kan ikke videreføres, og det arbeides fortsatt med omstillingstiltak for å tilpasse aktiviteten til tildelt ramme for 2024 og forventninger om strammere statsfinanser i årene som kommer. Blant de gjennomgående tiltakene som allerede er vedtatt, er en samlet gjennomgang av UITs portefølje av studieprogram, arbeid med ny intern budsjettmodell, økt satsing på ekstern finansiering og strengere interne krav til økonomistyring/rapportering.

UiT vil fortsatt være kritisk i sin vurdering av hvilke investeringer som kan gjennomføres i årene som kommer.

Utviklingen i avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet

Avsetning av ubrukt tilskudd fra statlig og bidragsfinansiert virksomhet og tall fra note 15 del I, viser pr. 31.12 totalt 251,0 mill. kroner, hvor alt er ubrukt bevilgning fra KD. Avsetningsnivå pr utgangen av 2023 viser en økning på 139,8 mill. kroner fra årsskiftet. Bruk av avsetninger er hovedsakelig knyttet til nyinvesteringer.

I tillegg til avsetninger til ordinær virksomhet, kommer tilskudd og bevilgning fra KD til særskilte og øremerkede formål på totalt 80,4 mill. kroner. Dette er en reduksjon med 32,5 mill. kroner sammenlignet med foregående år. Øremerkede avsetninger er primært særskilte tildelinger til utstyrsbevilgning til MH II, oppgradering av bygg og forskningsfartøyet Helmer Hansen. I tråd med pågående arbeid, vil bevilgningene reduseres etter forbruk.

Ikke inntektsførte tilskudd, bidrag og gaver til utsatt virksomhet er balanseført med verdi 15,9 mill. kroner for NFR-midler, ikke-forbrukte tilskudd fra andre på om lag 84,2 mill. kroner hvor 85,1 mill. kroner i tilskudd fra EU. Disse midlene vil i likhet med øremerkede tilskudd fra departementet regnskapsføres når de forbrukes, men er pr. rapporteringstidspunktet ikke forbrukt.

Avsetninger til drift er på 146,5 mill. kroner som er 3,8 % bevilgningen, mens avsetningen til investeringer er på 184,9 mill. kroner som er 4,7 % av bevilgningen. Den største posten for avsetning på drift er til rekruterings stillinger.

Gjennomførte investeringer i perioden og planlagte investeringer i senere perioder

Statsbygg arbeider fortsatt med endelig ferdigstillelse av AKM- delen av MH-2. Kunnskapsdepartementet besluttet i 2022 at UiT selv må bære alle merkostnader UiT er blitt påført som følge av Statsbyggs forsinkelser og tilhørende stenging av Avdeling for komparativ medisin (i MH1). Universitetsstyret har i forlengelsen av dette vedtatt en plan for intern inndekning av merkostnader på totalt nærmere 150 mill. kroner frem til 2025.

UiT vedtok i 2022 oppføring av AKM 3. Prosjektet er godt i gang med en kostnadsramme på 74 mill.

UiT har fortsatt en dialog med Statsbygg angående oppfølgingen av overtakelsen av Teknologibygget. Her er det fortsatt mangler som har medført at bygget enda ikke formelt er overtatt. Det gjøres fortsatt jevnlig utbedringer i regi av Statsbygg uten at dette forhindrer nye problemer og skader ved bygget. De tidligere problemer med lekkasjer i forbindelse med vinduene er fortsatt til stede.

Utover dette pågår det arbeid med nye bygg, renoveringer og oppgraderinger. Naturfagbygget ble tatt i bruk i juli 2022. Prosess mot entreprenør/prosjekterende vedr mangler pågår.

Statsbygg har ferdigstilt forprosjektet for nytt museumsbygg i Tromsø. Kunnskapsdepartementet avklarte i 2017 at UiT skal forskuttere finansiering av tomtekjøpet, i påvente av startbevilgning.

Reguleringsplanen ble i desember 2022 vedtatt av kommunestyret i Tromsø kommune, og var formelt godkjent etter merknadsfristens utløp i januar 2023. Selger har akseptert at den vedtatte reguleringsplanen er forenlig med vilkårene satt i den inngåtte kjøpsavtalen. Dette betyr at UiT må innløse og forskuttere for tomten senest innen et år etter at reguleringsplanen var godkjent. Dette vil få betydning for budsjettet for 2024.

Kunnskapsdepartementet har (i forbindelse med framleggelsen av Statsbudsjettet høsten 2022) bestemt at museumsprosjektet skal redefineres og gav UiT og Statsbygg i oppdrag å sette i gang arbeidet med ny KVV for prosjektet. I oppdraget ligger det at bl.a. krav om redusert kostnadsramme og det er også åpnet opp for en ny vurdering av hvor et fremtidig bygg skal lokaliseres. Denne KVV ble i des/januar 23/24 ferdigstilt og saken er klar for å behandles politisk og avgjørelsen vedr hvilket konsept som velges forventes å snarlig foreligge. Prosjektet vil følgelig bli betydelig forsinket i forhold til den tidligere forventede tidsplanen. Prosessen med redefinering av prosjektet har imidlertid ikke følger for kjøp av tomt. Tomteanskaffelsen må gjennomføres i henhold til de vilkårene som er satt i kjøpsavtalen (se ovenfor). Utsettelsen medfører også et behov for å bruke betydelige midler på eksisterende museumsbygg for at det fortsatt skal være mulig å bruke som museum og for at eksisterende magasiner skal være mulig å bruke til sitt formål.

På oppdrag fra UiT har Statsbygg, i tråd med campusutviklingsplanen levert en mulighetsstudie med anbefalte løsninger til fremtidig arealkonsept for campus Harstad. Det gjenstår å ta stilling til hvilke anbefalinger som skal følges opp og realiseres.

En overordnet campusplan med en del overordnede prinsipper for alle UiT sine campus ble vedtatt av universitetsstyret i februar 2023. Campusutviklingsplanen for Campus Alta er ferdigstilt og godkjent av styre. Kravet om Campusutviklingsplaner falt bort høsten 2023 slik at her arbeider man i dag med å konkludere med hvordan UiT skal arbeide med dette framover og hvilke planer UiT må ha for å ha en god nok kontroll på tilstanden på våre bygg og hvilke kostnader som må brukes for å også nå bærekraftmålene hva angår bygningsmassen. Dette arbeidet er akkurat igangsatt

UiT er også i gang med planlegging av oppgradering av UB i Tromsø. Dette inkluderer samlokalisering av flere bibliotek i Breivika. Kunnskapsdepartementet bidrar med 25 mill. kroner til dette prosjektet under forutsetning av at UiT stiller med minst like store midler. Det endelige konseptet er ikke landet og kostnadsspennet er fra 50 mill. kroner til 250 mill. kroner i henhold til ambisjonsnivå.

I tillegg er UiT blitt enig med Finnmarkssykehuset og KD om de økonomiske vilkårene for flytting til nye lokaler for UiTs helsefagutdanninger i samband med etableringen av nye Hammerfest sykehus. Flyttingen vil etter planen skje første kvartal 2025.

Nye bygg og ferdigstillelse av pågående oppgraderinger vil bidra til endring i drifts- og husleiekostnadene som hovedsakelig må dekkes innenfor UiTs eksisterende budsjettramme.

Styret ved UiT vedtar investeringsplan for det som er avsatt i note 15 6. mars 2024.

Institusjonens revisor

Riksrevisjonen er universitetets revisor og foretar revisjonen av institusjonens regnskap.

Tromsø, 08.02.2024

Dag Rune Olsen
rektor

6.2 Årsregnskap for 2023 (vedlegg)